

Mga Hukom (Mga Pangulo)

Ginbihag sang Tribo ni Juda kag sang Tribo ni Simeon si Adoni Bezek

¹ Sa tapos mapatay si Josue, nagpamangkot ang mga Israelinhon sa GINOO kon sin-o sa ila mga tribo ang una nga magpakig-away sa mga Canaanhon.

² Nagsabat ang GINOO, “Ang *tribo ni Juda*, kay ginatugyan ko sa ila ang amo nga duta.”

³ Gani nagsiling ang *tribo ni Juda* sa *tribo ni Simeon* nga ila kadugo, “Buligi ninyo kami sa pagsakop sang lugar sang mga Canaanhon nga para sa amon, kay buligan man namon kamo sa pagsakop sang lugar nga para sa inyo.” Gani nag-upod ang *tribo ni Simeon* sa *tribo ni Juda* sa *pagpakig-away*.

⁴⁻⁵ Sang nagsalakay ang *tribo ni Juda*, ginpadaog sila sang GINOO kontra sa mga Canaanhon kag Periznon. 10,000 ka tawo ang ila napatay sa Bezek. Samtang nagapakig-away sila sa Bezek, naengkwentro nila didto *ang hari sang amo nga lugar nga* si Adoni Bezek.

⁶ Nagpalagyo si Adoni Bezek, pero ginlagas siya sang mga Israelinhon kag nadakpan siya. Gin-utod nila ang iya mga kumalagko sa kamot kag sa tiil.

⁷ Nagsiling si Adoni Bezek, “70 ka hari ang ginpang-utdan ko sang kumalagko sa kamot kag sa tiil kag namulot sila sang usik sa idalom sang

akon lamisa. Kag karon ginhimo man sang Dios sa akon ang ginhimo ko sa ıla.” Dayon gindala nila si Adoni Bezek sa Jerusalem, kag didto siya napatay.

⁸ Ginsalakay sang mga kaliwat ni Juda ang Jerusalem kag naagaw nila ini. Ginpamatay nila ang mga pumuluyo sini kag ginsunog ang siyudad.

⁹ Pagkatapos sadto, ginsalakay nila ang mga Canaanhon nga nagaestar sa mga kabukiran, sa Negev, kag sa mga bulobukid sa west.*

¹⁰ Ginsalakay man nila ang mga Canaanhon nga nagaestar sa Hebron (nga sang una ginatawag nga Kiriath Arba), kag ginpamatay nila si Sheshai, si Ahiman, kag si Talmai.

*Gindaog ni Otniel ang Banwa sang Debir
(Jos. 15:13-19)*

¹¹ Halin sa Hebron, ginsalakay pa gid nila ang mga nagaestar sa Debir (nga sang una ginatawag nga Kiriath Sefer).

¹² Nagsiling si Caleb, “Ipaasawa ko ang akon anak nga si Acsa sa tawo nga magsalakay kag magagaw sa Kiriath Sefer.”

¹³ Si Otniel nga anak ni Kenaz nga manghod ni Caleb amo ang nakaagaw sang banwa. Gani ginpaasawa ni Caleb sa iya ang iya anak nga si Acsa.

¹⁴ Sang makasal na sila, ginkombinsi ni Acsa ang iya bana nga magpangayo sila sang *dugang nga* duta sa iya amay. *Dayon nagkadto si Acsa kay Caleb*, kag sang nagapanaog na siya sa iya

* **1:9** mga bulobukid sa west: sa Hebreo, *Shefela*

donkey, ginpamangkot siya ni Caleb kon ano ang iya kinahanglan.

¹⁵ Nagsabat si Acsa, “Hatagi man ako sang pabor. Gusto ko kuntani nga hatagan mo ako sang mga tuburan, kay ang duta nga ginhatag mo sa akon sa Negev *wala sing tuburan.*” Gani ginhatag ni Caleb sa iya ang *lugar nga may* tuburan sa ibabaw kag sa ubos.

Ang mga Pagdaog sang Tribo ni Juda kag sang Tribo ni Benjamin

¹⁶ Paghalin sang mga kaliwat ni Juda sa banwa sang Jerico,[†] nag-upod sa ila ang mga Kenhanon, nga mga kaliwat sang ugangan ni Moises, pakadto sa kamingawan sang Juda. Nag-estar sila upod sa mga tawo didto, malapit sa Arad sa Negev.

¹⁷ Dayon ang tribo naman ni Simeon ang ginbuligan sang tribo ni Juda sa pagsakop sang banwa sang Zefat nga ginaestaran man sang mga Canaanhon. Ginlaglag nila sing bug-os[‡] ini nga banwa, gani gintawag ini nga Horma.[§]

¹⁸ Nasakop man nila ang Gaza, Ashkelon, kag Ekron, pati ang ila sini mga teritoryo *sa palibot.*

¹⁹ Ginbuligan sang GINOO ang *tribo ni* Juda. Nasakop nila ang mga kabukiran, pero indi nila matabog ang mga tawo nga nagaestar sa mga kapatagan tungod kay ini nga mga tawo may mga karwahe nga salsalon.

[†] **1:16** *banwa sang Jerico:* sa Hebreo, *banwa sang mga palma*

[‡] **1:17** *Ginlaglag nila sing bug-os:* Ang Hebreo nga pulong sini nagakahulugan sang mga gintugyan sa Ginoo paagi sa paghalad ukon paglaglag sini. [§] **1:17** *Horma:* buot silingon sa Hebreo, *kalaglagan*

²⁰ Kag suno sa ginpromisa ni Moises, ang Hebron ginhatag kay Caleb. Gintabog ni Caleb sa sini nga lugar ang tatlo ka *pamilya nga* mga kaliwat ni Anak.

²¹ Pero indi matabog sang mga kaliwat ni Benjamin ang mga Jebusnon nga nagaestar sa Jerusalem. Gani hasta subong padayon nga nagaestar ang mga Jebusnon sa Jerusalem upod sa mga kaliwat ni Benjamin.

Ginsakop sang Duha ka Tribo ni Jose ang Betel

²²⁻²³ Karon, ginsalakay sang mga tribo ni Jose ang banwa sang Betel (nga sang una ginatawag nga Luz), kag ginbuligan sila sang GINOO. Sang nagpadala sila sang mga espiya sa Betel,

²⁴ may nakita ang mga espiya nga isa ka tawo nga nagapaguwa halin sa amo nga banwa. Nagsil-ing sila sa iya, “Tudlui kami kon paano makasulod sa banwa kag indi ka namon pag-anhon.”

²⁵ Gani gintudluan niya sila. Kag ginpamatay nila ang tanan nga nagaestar sa sina nga banwa. Pero wala nila pag-anha ang tawo *nga nagtudlo sa ila* kag ang bilog niya nga panimalay.

²⁶ Ang ini nga tawo nagkadto sa duta sang mga Hithanon, kag didto nagtukod siya sang isa ka banwa nga gintawag niya nga Luz. Amo man gihapon ang ngalan sini hasta subong.

Ang mga Katawhan nga Wala Matabog sang mga Israelinhon sa Ila mga Duta

²⁷ Wala matabog* sang *tribo ni* Manase ang mga pumuluyo sang Bet Shean, Taanac, Dor, Ibleam,

* **1:27** *Wala matabog*: ukon, *Wala pagtabuga*. Amo man sa 1:29-31, 33.

Megido, kag ang mga banwa *sa palibot* sini, kay determinado ang ini nga mga Canaanhon nga indi maghalin sa sina nga duta.

²⁸ Sang naggamhanan na ang mga Israelinhon, ginpuwersa nila ang mga Canaanhon nga magtrabaho *para sa ila*, pero wala nila sila pagtabuga.

²⁹ Wala man matabog sang *tribo ni* Efraim ang mga pumuluyo sang Gezer. Gani ini nga mga Canaanhon padayon nga nagaestar kaupod nila.

³⁰ Wala man matabog sang *tribo ni* Zebulun ang mga pumuluyo sang Kitron kag Nahalol. Gani ini nga mga Canaanhon padayon nga nagaestar kaupod nila. Pero ginpuwersa sila nga magtrabaho *para sa ila*.

³¹ Wala man matabog sang *tribo ni* Asher ang mga pumuluyo sang Acco, Sidon, Alab, Aczib, Helba, Afik, kag Rehob.

³² Gani padayon nga nagaestar ang katawhan ni Asher kaupod sa mga Canaanhon kay wala nila ini matabog.

³³ Wala man matabog sang *tribo ni* Naftali ang mga pumuluyo sang Bet Shemesh kag Bet Anat. Gani ini nga mga Canaanhon padayon nga nagaestar kaupod nila. Pero ginpuwersa sila nga magtrabaho *para sa ila*.

³⁴ Kon parte sa kaliwat ni Dan, wala sila pagtuguti sang mga Amornon nga mag-estar sa kapatagan, gani didto lang sila nagpabilin sa kabukiran.

³⁵ Determinado ang mga Amornon nga indi maghalin sa Bukid sang Heres, Ayalon, kag Shaalbim. Pero sang naggamhanan ang mga tribo ni Jose, ginpuwersa sila nga magtrabaho *para sa ila*.

³⁶ Ang border sang duta sang mga Amornon nagahalin sa Taklaran sang Akrabim pakadto sa unhan pa sang Sela.

2

Ang Anghel sang GINOO sa Bokim

¹ Nagkadto ang anghel sang GINOO sa Bokim halin sa Gilgal. Kag nagsiling siya sa mga Israelinhon, “Ginpaguwa ko kamo sa Egypt kag gindala sa *sini nga* duta nga ginpromisa ko sa inyo mga katigulangan. Nagsiling ako sadto nga indi ko paggub-on ang akon kasugtanan sa inyo.

² Nagsiling man ako nga indi kamo maghimo sang kasugtanan sa mga tawo sang sini nga duta kundi gub-on ninyo ang ila mga halaran. Pero ano ang inyo ginhimo? Wala ninyo ako pagtumana!

³ Gani karon, indi ko sila pagtabugon sa inyo duta. Mangin pareho sila *sang tunok* sa inyo alagyan kag ang ila mga dios mangin dako nga temtasyon sa inyo.”

⁴ Sang mabatian sang mga Israelinhon ang ginhambal sang anghel, naghibi sila sing tudo.

⁵ Gani gintawag nila ato nga lugar nga Bokim.* Kag naghalad sila didto sa GINOO.

⁶ Sang ginpalakat na ni Josue ang mga Israelinhon, gin-angkon nila ang duta nga para sa kada isa sa ila.

⁷ Nag-alagad sila sa GINOO samtang buhi pa si Josue. Kag bisan sang patay na si Josue, nagpa-dayon gihapon sila sa pag-alagad sa GINOO samtang buhi pa ang mga manugdumala *sang Israel*

* **2:5 Bokim:** buot silingon, mga nagahibi

nga nakakita sang tanan nga makatilingala nga ginhimo sang GINOO para sa Israel.

⁸ Napatay si Josue nga anak ni Nun kag alagad sang GINOO sa edad nga 110 ka tuig.

⁹ Ginlubong siya sa iya duta didto sa Timnat Heres, sa kabukiran sang Efraim, sa north sang Bukid sang Gaash.

Nag-untat ang mga Israelinhon sa Pag-alagad sa Dios

¹⁰ Sang nagkalamatay ang mga tawo sa sina nga henerasyon, nagbulos ang sunod nga henerasyon nga wala nakakilala sa GINOO kag wala sing may nahibaluan kon ano ang ginhimo sang GINOO para sa Israel.

¹¹ Naghimo sing malain ang mga Israelinhon sa panulok sang GINOO kag nagsimba sa mga *imahen ni Baal*.

¹² Ginsikway nila ang GINOO, ang Dios sang ila mga katigulangan, nga amo ang nagpaguwa sa ila sa Egypt. Ginsunod nila kag ginsimba ang nagkalain-lain nga dios sang mga tawo sa palibot nila. Ginpaakig nila ang GINOO,

¹³ kay ginsikway nila siya kag nag-alagad kay Baal kag kay Ashtoret.

¹⁴ Tungod sa kaakig sang GINOO sa Israel, ginpabay-an niya sila nga salakayon sang mga tulisan para kuhaon ang ila mga pagkabutang. Ginpabay-an man sila sang GINOO nga mapierdi sang ila mga kaaway sa palibot nga indi na nila masarangan nga tapnaon.

¹⁵ Kon magpakig-away sila, ginapapierdi sila sang GINOO, suno sa ginsiling niya. Gani puwerte gid ang ila kalisod.

¹⁶ Karon, ginhatagan sang GINOO ang Israel sang mga pangulo nga magluwas sa ila sa mga tulisan nga nagasalakay sa ila.

¹⁷ Pero wala sila magsapak sa ila mga pangulo. Sa baylo, nagtalikod sila sa GINOO kag nagsimba sa iban nga mga dios. Indi sila pareho sa ila mga katigulangan tungod kay kadali lang sa ila magtalikod sa mga sugo sang GINOO nga gintuman sadto sang ila mga katigulangan.

¹⁸ Ang tanan nga pangulo nga ginhatag sang GINOO sa ila ginbuligan sang GINOO. Kag samtang buhi ang ila pangulo ginluwas sila sang GINOO sa ila mga kaaway. Kay naluoy siya sa ila tungod sa ila mga pag-antos sa mga nagahingabot kag nagahalit sa ila.

¹⁹ Pero kon mapatay na gani ang pangulo, naga-balik naman sila sa ila daan nga pagginawi nga amo ang pag-alagad kag pagsimba sa iban nga mga dios. Sobra pa ang ila pagpakasala sang sa ginhimo sang ila mga katigulangan. Indi nila gusto nga bayaan ang ila malain nga mga ginahimo kag ang pagkatig-a sang ila mga ulo.

²⁰ Gani nangakig gid ang GINOO sa ila. Nagsiling ang GINOO, “Tungod nga ginlapas sini nga nasyon ang akon kasugtanan sa ila mga katigulangan, kag wala sila magtuman sa akon,

²¹ indi ko pag-ipatabog sa ila ang nabilin nga mga katawhan nga wala masakop ni Josue antes siya napatay.

²² Gamiton ko ini nga mga katawhan para testin-gan ang mga Israelinhon kon bala tumanon nila ang akon mga sugo, pareho sang ila mga katigulan-gan.”

²³ Amo ina kon ngaa wala pagtabuga dayon sang GINOO ang nabilin nga mga katawhan kag wala niya pagtuguti nga pierdihon sila ni Josue.

3

Ang Nabilin nga mga Katawhan sa Canaan

¹ Ginbilin sang GINOO ang iban nga mga katawhan sa Canaan para testingan ang mga Israelinhon nga wala makaagi pakig-away sa Canaan.

² *Ginhimo ini sang GINOO* para matudluan nga magpakig-away ang mga kaliwat sang mga Israelinhon nga wala pa makaagi sini.

³ *Amo ini ang mga katawhan nga ginbilin sang GINOO:* ang mga pumuluyo sang lima ka banwa sang mga Filistinhon, ang tanan nga Canaanhon, ang mga Sidonhon, kag ang mga Hivhanon nga nagaestar sa mga bukid sang Lebanon, halin sa Bukid sang Baal Hermon hasta sa Lebo Hamat.

⁴ Ginbilin sila para testingan kon bala tumanon sang mga Israelinhon ang mga sugo sang GINOO nga ginhatag niya sa ila mga katigulangan paagi kay Moises.

⁵ Gani nag-estar ang mga Israelinhon upod sa mga Canaanhon, Hithanon, Amornon, Periznon, Hivhanon, kag mga Jebusnon.

⁶ Gintugutan sang mga Israelinhon ang ila mga anak nga magpangasawa kag magpamana sa sina nga mga tawo, kag nagsimba sila sa ila mga dios.

Si Otniel

⁷ Naghimo sing malain ang mga Israelinhon sa panulok sang GINOO tungod kay ginkalimtan

nila ang GINOO nga ila Dios kag nagsimba sa mga *imahen ni Baal* kag *ni Ashera*.

⁸ Tungod sini, nangakig gid ang GINOO sa ila, gani ginpabay-an sila nga mapierdi ni Haring Cushan Rishataim sang Aram Naharaim.* Ginsakop niya sila sa sulod sang walo ka tuig.

⁹ Pero sang nagpangayo sang bulig ang mga Israelinhon sa GINOO, ginhatagan niya sila sang isa ka tawo nga magluwas sa ila. Siya amo si Otniel nga anak ni Kenaz nga manghod ni Caleb.

¹⁰ Gin-gamhan siya sang Espiritu sang GINOO, kag ginpanguluhan niya ang Israel. Nagpakig-away siya kay Haring Cushan Rishataim sang Aram, kag ginpadaog siya sang GINOO.

¹¹ Gani may kalinong sa Israel sa sulod sang 40 ka tuig. Kag dayon napatay si Otniel.

Si Ehud

¹² Naghimo liwat sing malain ang mga Israelinhon sa panulok sang GINOO. Tungod sini, ginpasakop sila sang GINOO kay Haring Eglon sang Moab.

¹³ Sa bulig sang mga Ammonhon kag Amaleknon, ginsalakay kag ginpierdi ni Eglon ang Israel kag gin-agaw ang banwa sang Jerico.†

¹⁴ Ginsakop sila ni Eglon sa sulod sang 18 ka tuig.

¹⁵ Nagpangayo liwat sang bulig ang mga Israelinhon sa GINOO, kag ginhatagan niya sila sang isa ka tawo nga magluwas sa ila. Siya amo ang walis nga si Ehud nga anak ni Gera nga halin sa tribo ni Benjamin. Ginpadala siya sang

* **3:8** *Aram Naharaim*: isa ka lugar sa Mesopotamia † **3:13** *banwa sang Jerico*: sa Hebreo, *banwa sang mga palma*

mga Israelinhon kay Haring Eglon sang Moab sa paghatag sang buhis sang Israel.

¹⁶ *Antes siya naglakat*, naghimo siya sang isa ka sundang nga duha ang sulab nga mga tunga sa metro ang kalabaon. Ginhigot niya ini sa iya tuo nga paa, nga natabunan sang iya bayo.

¹⁷ *Sang didto na siya*, ginhatag niya ang buhis kay Haring Eglon nga matambok gid nga tawo.

¹⁸ Pagkatapos nga nahatag ni Ehud ang buhis, ginpapuli niya ang mga kaupod niya nga nagdala sang buhis.

¹⁹ *Nag-upod siya sa ila sang premiro*, pero pag-abot nila sa tinigban nga mga bato malapit sa Gilgal, nagbalik si Ehud sa hari kag nagsiling, “Mahal nga Hari, may sekreto ako nga isugid sa imo.” Gani nagsiling ang hari sa iya mga suluguon, “Bayai ninyo anay kami.” Kag naghalin ang tanan niya nga suluguon.

²⁰ Dayon nagpalapit si Ehud sa hari nga nagapungko sa mabugnaw niya nga kuwerto sa ibabaw. Nagsiling si Ehud, “May mensahi ako sa imo halin sa Dios.” Sang nagtindog ang hari sa iya trono,

²¹ gin-gabot ni Ehud sang iya wala nga kamot ang sundang nga ara sa iya tuo nga paa, kag ginbuno niya ang hari sa tiyan,

²² kag naglapos sa iya likod. Kag tungod kay matambok ang hari nagsalop pati ang pulo sang sundang. Gani wala na niya paggabuta.

²³ Dayon nagguwa si Ehud sa kuwerto kag ginkandaduhan niya ang mga puwertahan.

²⁴ Sang nakahalina na siya, nagbalik ang mga suluguon *sang hari* kag nakita nila nga sirado ang

mga puwertahan. Abi nila sa kasilyas lang ang hari.

²⁵ Naghulat-hulat sila *sa guwa*. Pero sang ulihi indi na sila mapahamtang kay wala gihapon ginabrihan sang hari ang mga puwertahan. Gani ginkuha na lang nila ang yabi kag ginabrihan *ini*, kag nakita nila ang ila hari nga nagahamyang sa salog nga patay na.

²⁶ Sang sadto nga oras nga nagahulat-hulat ang mga suluguon *sa pag-abri sang mga puwertahan*, si Ehud nakapalagyo na. Naglabay siya sa tinigban nga mga bato kag nagkadto sa Seira.

²⁷ Pag-abot niya *didto*, nagpatunog siya sang budyong sa kabukiran sang Efraim, kag nagdulhog ang mga Israelinhon halin sa kabukiran nga ginapanguluhan ni Ehud.

²⁸ Nagsiling siya sa ila, “Sunod kamo sa akon kay ipapierdi sang GINOO sa aton ang mga Moabnon nga aton mga kaaway.” Gani nagsunod sila sa iya kag ginsakop nila ang lugar nga talabukan sang mga Moabnon sa *Suba sang Jordan*. Wala sila sing may ginpatabok bisan isa lang ka tawo.

²⁹ Sa sina nga adlaw nakapatay sila sang mga 10,000 ka Moabnon nga puro makusog kag maisog. Kag wala gid sing may nakapalagyo bisan isa sa ila.

³⁰ Gani ginsakop sang Israel ang Moab sa sina nga adlaw, kag halin sadto nangin malinong ang Israel sa sulod sang 80 ka tuig.

Si Shamgar

³¹ Ang nagsunod kay Ehud *bilang pangulo* amo si Shamgar nga anak ni Anat. Ginluwas niya ang

Israel sa mga Filistinhon. Mga 600 ka Filistinhon ang iya ginpamatay paagi sa sungkod nga ginagamit sa pagtabog sang baka.

4

Si Debora kag si Barak

¹ Sang napatay si Ehud, naghimo liwat sing malain ang mga Israelinhon sa panulok sang GINOO.

² Gani ginpasakop naman sila sang GINOO kay Haring Jabin sang Hazor, nga isa ka hari sang mga Canaanhon. Ang pangulo sang mga soldado ni Jabin amo si Sisera nga nagaestar sa Haroshet Hagoyim.

³ May 900 ka karwahe nga salsalon si Jabin. Kag puwerte gid ang pagpamigos niya sa mga Israelinhon sa sulod sang 20 ka tuig. Gani nagpangayo *liwat* sang bulig ang mga Israelinhon sa GINOO.

⁴ Sadto nga panahon, ang pangulo sang Israel amo si Debora. Isa siya ka propeta *sang Dios* kag asawa ni Lapidot.

⁵ Kon magpahusay gani ang mga Israelinhon sang ila mga kaso kay Debora, nagakadto sila sa iya didto sa idalom sang Palma ni Debora, sa tunga-tunga sang Rama kag Betel sa kabukiran sang Efraim.

⁶ *Isa ka adlaw*, ginpatawag ni Debora si Barak nga anak ni Abinoam nga taga-Kedesh *nga sakop sang tribo ni Naftali*. *Pag-abot ni Barak*, nagsiling si Debora sa iya, “Ang GINOO, ang Dios sang Israel, nagasugo sa imo nga magkuha ka sang 10,000 ka lalaki sa mga tribo ni Naftali kag ni Zebulun kag dal-a sila sa Bukid sang Tabor.

⁷ Ganyaton ko si Sisera, ang pangulo sang mga soldado ni Jabin, nga magkadto sa Kishon nga ililigan sang tubig kaupod ang iya mga soldado kag mga karwahe. Kag didto padag-on ko kamo kontra sa ila.”

⁸ Nagsiling si Barak kay Debora, “Malakat ako kon mag-upod ka; pero kon indi ka mag-upod, indi ako maglakat.”

⁹ Nagsabat si Debora, “Sige, maupod ako sa imo; pero ang dungog indi sa imo tungod kay ipapierdi sang GINOO si Sisera sa isa ka babayi.” Gani nag-upod si Debora kay Barak kag nagkadto sila sa Kedes.

¹⁰ Didto ginpatawag ni Barak ang mga tribo ni Naftali kag ni Zebulun, kag 10,000 ka tawo ang nag-upod sa iya. Nag-upod man sa iya si Debora.

¹¹ Sang sadto nga tion, si Heber nga Kenhanon nagpatindog sang iya tolda malapit sa dako nga kahoy sa Zaananim malapit sa Kedes. Nagbulag siya sa iban nga mga Kenhanon nga mga kaliwat ni Hobab nga bayaw* ni Moises.

¹² Karon, ginsugiran si Sisera nga si Barak nagkadto sa Bukid sang Tabor.

¹³ Gani gintipon ni Sisera ang 900 niya ka karwahe nga salsalon, kag ang tanan niya nga soldado. Kag naglakat sila halin sa Haroshet Hagoyim pakadto sa Kishon nga ililigan sang tubig.

¹⁴ Nagsiling si Debora kay Barak, “Lakat, kay amo na ini nga adlaw nga padag-on ka sang GINOO kontra kay Sisera. Pangunahan ka gid sang

* **4:11** bayaw: ukon, ugangan

GINOO.” Gani nagdulhog si Barak sa Bukid sang Tabor upod sang iya 10,000 ka soldado.

¹⁵ Sang nagsalakay na sila ni Barak, ginpasala-sala sang GINOO si Sisera kag ang tanan niya nga mga manugkarwahe kag mga soldado. Dayon naglumpat si Sisera sa iya karwahe kag nagdalagan sa pagpalagyo.

¹⁶ Ginlagas ni Barak ang mga soldado ni Sisera pati ang iya mga manugkarwahe hasta sa Haroshet Hagoyim kag ginpamatay sila tanan. Wala gid sing bisan isa *sa ila* nga nabilin.

¹⁷ Si Sisera ya nagpalagyo pakadto sa tolda ni Jael nga asawa ni Heber, tungod kay amigohay si Haring Jabin sang Hazor kag ang pamilya ni Heber nga Kenhanon.

¹⁸ Ginsugata ni Jael si Sisera kag ginsilingan, “Dali, sir, sulod ka sa akon tolda, kag indi ka magkahadlok.” Gani nagsulod si Sisera kag gintabunan siya ni Jael sang habol.[†]

¹⁹ Nagsiling si Sisera kay Jael, “Palihog hatagi ako sang tubig. Nauhaw gid ako.” Gani ginabrihan ni Jael ang panit nga suludlan sang gatas kag ginpainom si Sisera, kag pagkatapos gintabunan niya siya liwat.

²⁰ Nagsiling si Sisera, “Tindog ka lang sa may puwertahan sang tolda kag kon may mag-abot kag magpamangkot kon may iban nga tawo diri silingon mo nga wala.”

²¹ Tungod sa puwerte nga kakapoy ni Sisera, natulugan siya sing mahamuok. Sang makita ni Jael nga natulugan na si Sisera, nagkuha siya

[†] **4:18** *gintabunan siya ni Jael sang habol: ukon, gintago siya ni Jael sa likod sang kurtina.*

sang martilyo kag palpal sang tolda kag naghinay-hinay palapit kay Sisera. Dayon ginpalpalan niya ang dungandungan[‡] ni Sisera hasta nga naglapos kag nagdulot sa duta, kag napatay si Sisera.

²² Sang pag-abot ni Barak nga nagapangita kay Sisera, ginsugata siya ni Jael, kag ginsilingan, “Dali, ipakita ko sa imo ang tawo nga ginapangita mo.” Gani nag-upod si Barak kay Jael sa sulod sang tolda. Kag didto nakita niya si Sisera nga nagahamyang nga patay na, nga may palpal nga naglapos sa iya dungandungan.

²³ Sadto nga adlaw, ginpadaog sang Dios ang mga Israelinhon kontra kay Haring Jabin nga Canaanhon.

²⁴ Padayon ang ila pagkontra kay Jabin hasta nga napatay gid nila siya.

5

Ang Kanta ni Debora kag ni Barak

¹ Sadto nga adlaw, nagkanta si Debora kag si Barak nga anak ni Abinoam. Amo ini ang ila kanta:

² “Dalayawon ang GINOO!

Kay nagpanguna ang mga pangulo sang Israel
sa pagpakig-away,
kag kinabubut-on nga nagsunod sa ila ang
mga tawo.

³ “Pamati kamo mga hari kag mga pangulo!
Magakanta ako sang mga pagdayaw sa GINOO,
ang Dios sang Israel!

[‡] **4:21** *dungandungan*: sa kilid sang ulo, sa tunga-tunga sang mata kag dulunggan

- 4 “O GINOO, sang maghalin ka sa *Bukid sang* Seir,
sang magguwa ka sa duta sang Edom,
naglinog kag nag-ulan sing tudo.
- 5 Nag-uyog ang mga bukid sa atubangan mo, O
GINOO.
Ikaw ang Dios sang Israel
nga nagpahayag sang imo kaugalingon sa
Bukid sang Sinai.
- 6 “Sang panahon ni Shamgar nga anak ni Anat,
kag sang panahon ni Jael,
wala sing may nagaagi sa mayor nga mga dalan.
Ang mga nagabiyahe didto nagaagi sa hilit-
hilit nga mga alagyan.
- 7 Diutay na lang ang nagaestar sa mga banwa sang
Israel,
hasta nga nag-abot ka, Debora,
ikaw nga *ginakilala nga* iloy sang Israel.
- 8 Kon magsimba ang mga Israelinhon sa bag-o nga
mga dios,
nagaabot sa ila ang inaway.
Pero sa 40,000 ka Israelinhon
wala sing bisan isa sa ila nga may taming
ukon bangkaw.
- 9 Nagakalipay gid ang akon tagipusuon
sa mga pangulo sang Israel kag sa mga Is-
raelinhon
nga kinabubut-on nga nagsunod sa ila.
Dalayawon ang GINOO!
- 10 “Kamo nga mga *manggaranon nga* nagasakay sa
puti nga mga donkey
kag sa matahom nga pulungkuan sini,

kag kamo nga mga *imol nga* nagalakat lang,
pamati kamo!

¹¹ Pamatii ninyo ang mga estorya sang mga tawo
sa palibot sang mga bubon.

Ginasugid nila ang mga kadalag-an* sang GINOO
paagi sa iya mga soldado sa Israel.

Dayon nagmartsa ang katawhan sang GINOO
sa may puwertahan sang banwa *nga nagasil-*
ing,

¹² ‘Lakat ta, Debora,
lakat ta samtang nagakanta kita sang mga
pagdayaw sa Dios.

Upod ka man Barak nga anak ni Abinoam,
kag bihaga ang imo mga bilihagon.’

¹³ “Ang nagkalabilin nga buhi sa katawhan sang
GINOO nagdulhog kaupod ko
sa pagsalakay sa dungganon kag gamhanan
nga mga tawo.

¹⁴ Ang iban sa ila halin sa Efraim—
ang duta nga ginapanag-iyahan sadto sang
mga Amaleknon—

kag ang iban pa gid halin sa tribo ni Benjamin.
Nag-upod man sa pagpakig-away ang mga
kumander sang Makir
kag sang *tribo ni* Zebulun.

¹⁵ Nag-upod man kay Debora kag kay Barak
ang mga pangulo sang *tribo ni* Isacar pakadto
sa kapatagan.

Pero ang tribo ya ni Reuben indi makadesisyon
kon maupod sila ukon indi.

* ^{5:11} mga kadalag-an: ukon, mga matarong nga ginahimo

16 O tribo ni Reuben,
magpabilin lang bala kamo upod sa mga
karnero?

Gusto lang bala ninyo magpamati
sa pagpanawag sang *mga manugbantay sa ila*
mga karnero?

Wala gid kamo sang pag-isa,
gani indi kamo makadesisyon kon maupod
kamo ukon indi.

17 Nagpabilin man ang *tribo ni* Gad sa east sang
Jordan,
kag ang *tribo naman ni* Dan nagpabilin sa ila
obra sa mga barko.

Ang *tribo ya ni* Asher nagpabilin sa ila ginaestaran
malapit sa dagat.

18 Pero gintaya sang tribo ni Zebulun kag ni
Naftali ang ila kabuhi sa pagpakig-away.

19 “Nag-abot ang mga hari nga mga Canaanhon
kag nagpakig-away sa *mga Israelinhon*
didto sa Taanac nga ara sa higad sang Suba sang
Megido,
pero bisan isa lang ka pilak wala sila sing may
naagaw.

20 Indi lang ang Israel ang nagpakig-away kontra
sa ila ni Sisera,
kundi pati man ang mga bituon.

21 Gin-anod sila sang Kishon nga ililigan sang
tubig,
ang ililigan nga dugay na.

Magapadayon ako sa pagpakig-away nga may
kabaskog.

- 22 Kag karon mabatian ang paglinagapak
sang tiil sang mga kabayo.
- 23 Dayon nagsiling ang anghel sang GINOO,
'Sumpaon ang Meroz!
Sumpaon sing puwerte gid ang mga pumuluyo
sini
kay wala sila nagbulig sang magpakig-away
ang GINOO
sa gamhanan nga mga tawo.'
- 24 "Labing bulahan si Jael nga asawa ni Heber nga
Kenhanon
sa tanan nga babayi nga nagaestar sa mga
tolda.
- 25 Sang magpangayo sang tubig si Sisera,
gatas ang iya ginhatag nga nabutang sa mala-
halon nga suludlan.
- 26 Dayon nagkuha siya sang martilyo kag palpal
sang tolda
kag ginpalpalan ang ulo ni Sisera, sa iya dun-
gandungan.
- 27 Kag napatay si Sisera nga nagahamyang sa
tiilan ni Jael.
- 28 "Ang iloy ni Sisera nagatan-aw sa bintana kag
indi mapahamtang.
Nagapamangkot siya kon ngaa kadugay mag-
abot sang iya anak,
kon ngaa wala pa mag-abot ang iya karwahe.
- 29 Nagsabat sa iya ang iya mga maalamon kag
dunganon nga mga kababayihan,
kag amo man gani ang iya ginaliwat-liwat sa
iya kaugalingon:

30 ‘Nadugayan siguro sa pagpanguha
kag sa pagpartida sang mga butang nga naa-
gaw nila sa ila mga kaaway:
siguro isa ukon duha ka babayi para sa isa ka
soldado,
malahalon nga mga bayo para kay Sisera,
kag matahom nga mga bayo nga ginbordahan
sing maayo para sa akon.’

31 “Gani O GINOO,
kabay pa nga malaglag ang tanan mo nga mga
kaaway.
Pero kabay pa nga ang mga nagahigugma sa imo
mangin pareho sa adlaw nga nagabutlak sing
masanag gid.”
Kag may kalinong sa Israel sa sulod sang 40 ka
tuig.

6

Si Gideon

¹ Naghimo *liwat* sing malain ang mga Israelinhon sa panulok sang GINOO, gani ginpasakop sila sang GINOO sa mga Midianhon sa sulod sang pito ka tuig.

² Tama kapintas sang mga Midianhon, gani napilitan ang mga Israelinhon nga magpanago sa mga bukid, sa mga kuweba, kag sa iban pa nga mga tago nga lugar.

³ Kon magpananom na gani ang mga Israelinhon, ginasalakay dayon sila sang mga Midianhon, Amaleknon, kag sang iban pa nga mga katawhan sa east.

⁴ Ini sila nagakampo sa lugar sang mga Israelinhon, kag ginapamierdi nila ang mga tanom sang mga Israelinhon hasta sa Gaza. Ginapanguha nila ang tanan nga karnero, baka, kag donkey, kag wala gid sila sing may ginabilin para sa mga Israelinhon.

⁵ Nagasalakay sila nga dala ang ila mga tolda kag mga kasapatan nga daw pareho kadamo sa mga apan. Indi gid maisip ang kadamuon nila pati ang ila mga camel. Nagaabot sila sa paglaglag sa duta *sang mga Israelinhon*.

⁶ Nangin makaluluoy ang kahimtangan sang mga Israelinhon tungod sang mga Midianhon, gani nagpangayo sila sang bulig sa GINOO.

⁷ Sang pagpanawag nila sa GINOO,

⁸ ginpadal-an sila sang GINOO sang propeta nga nagsiling sa ila, “Amo ini ang ginasiling sang GINOO, ang Dios sang Israel: ‘Ginpaguwa ko kamo sa Egypt nga sa diin gin-ulipon kamo.

⁹ Ginluwas ko kamo sa mga Egyptohanon kag sa tanan nga nagapaantos sa inyo. Ginpatabog ko sa inyo ang inyo mga kaaway kag ginhatag ko sa inyo ang ila mga duta.

¹⁰ Nagsiling ako sa inyo nga ako ang GINOO nga inyo Dios kag dapat indi kamo magsimba sa mga dios sang mga Amornon nga ang ila lugar amo ang inyo ginaestaran subong. Pero wala kamo nagpamati sa akon.’”

¹¹ Karon, nag-abot ang anghel sang GINOO sa Ofra. Nagpungko siya didto sa puno sang kahoy nga terebinto nga iya ni Joash nga kaliwat ni Abiezer. Si Gideon nga anak ni Joash nagalinas

sadto sang trigo sa may pulugaan sang ubas para indi makita sang mga Midianhon ang trigo.

¹² Nagpakita sa iya ang anghel sang GINOO kag nagsiling, “Ang GINOO kaupod mo, maisog kag makusog nga tawo.”

¹³ Nagsabat si Gideon, “Sir, kon ang GINOO kaupod namon, ngaa amo ini ang amon kahimtangan? Ngaa wala siya nagahimo sang mga milagro pareho sang iya ginhimo sadto sang ginpaguwa niya sa Egypt ang amon mga katigulangan, suno sa ginsugid nila sa amon? Pero karon ginpabay-an na kami sang GINOO kag gintugyan sa mga Midianhon.”

¹⁴ Dayon nagsiling ang GINOO kay Gideon, “Lakat, kag gamita ang bug-os mo nga kusog sa pagluwas sa Israel sa mga Midianhon. Ako gid ang nagapadala sa imo.”

¹⁵ Nagsabat si Gideon, “Pero, Ginoo, paano ko maluwas ang Israel, kay ang amon pamilya amo ang pinakapigaw sa tribo ni Manase kag ako pa gid ang labing kubos sa amon pamilya.”

¹⁶ Nagsabat ang GINOO, “Buligan ko ikaw, kag laglagon mo ang mga Midianhon nga daw sa nagpakig-away ka lang sa isa ka tawo.”

¹⁷ Nagsiling si Gideon, “Kon nalipay ka sa akon, hatagi ako sang tanda nga ikaw gid matuod ang nagasugo sa akon.

¹⁸ Indi ka anay maghalin kay makuha ako sang akon ihalad sa imo.” Nagsabat ang GINOO, “Hulaton ko ikaw.”

¹⁹ Nagpuli si Gideon kag nagluto sang isa ka bataon nga kanding, kag naghimo siya sang tinapay nga wala sing inugpahabok halin sa mga

tunga sa sako nga harina. Pagkatapos niya bu-tang sang karne sa basket kag sang sabaw sini sa kaldero, gindala niya ang pagkaon sa anghel didto sa puno sang kahoy nga terebinto.

²⁰ Nagsiling sa iya ang anghel sang Dios, “Itung-tong ang karne kag tinapay sa sini nga bato, kag bubui sang sabaw.” Gintuman ini ni Gideon.

²¹ Dayon gintandog sang anghel sang GINOO ang pagkaon paagi sa punta sang baston nga iya ginauyatan. Gulpi lang nga nagkalayo halin sa bato, kag ginlamon sang kalayo ang karne kag ang tinapay. Dayon nadula ang anghel sang GINOO.

²² Sang mareyalisar ni Gideon nga ang iya nakita anghel gid man sang GINOO, nagsiling siya, “O Ginoong DIOS, nakita ko ang imo anghel kag nag-atubangay gid kami.”

²³ Pero ginsilingan siya sang GINOO, “Magpakalinong ka. Indi ka magkahadlok. Indi ka mapatay.”

²⁴ Nagpatindog didto si Gideon sang halaran para sa GINOO kag gintawag niya ini nga “Nagahatag sang Kalinong ang GINOO.” Kag hasta subong ara pa ini nga halaran didto sa Ofra, sa lugar sang mga kaliwat ni Abiezer.

²⁵ Sadto man nga gab-i nagsiling ang GINOO kay Gideon, “Kuhaa ang ikaduha sa pinakamaayo nga turo nga baka sang imo amay, atong pito na ka tuig. Dayon gub-a ang halaran ni Baal nga ginpatindog sang imo amay kag gub-a man ang *hulohaligi nga simbolo sang diosa nga si Ashera* nga ara sa tupad sang halaran.

²⁶ Pagkatapos magpatindog ka sang husto nga halaran para sa *akon*, angGINOO nga imo Dios, sa ibabaw sang sini nga bulobukid. Dayon ihalad mo

sa *akon* ang turo bilang halad nga ginasunog. Kag gamita nga gatong ang *hulohaligi ni Ashera* nga imo ginpang-utod.”

²⁷ Gani gin-upod ni Gideon ang napulo niya ka suluguon kag ginhimo niya ang ginsugo sang GINOO sa iya. Pero ginhimo niya ini sang gab-i tungod kay nahadlok siya sa iya pamilya kag sa iya mga kasimanwa.

²⁸ Pagkaaga, nabugtawan sang mga tawo nga guba na ang halaran ni Baal, kag utod-utod na ang *hulohaligi ni Ashera* kag amo na ang ginagatong sa baka nga ginahalad sa bag-o nga halaran.

²⁹ Nagpinamangkutanay sila kon sin-o ang naghimo sadto. Gin-usisa nila ini kag nahibaluan nila nga si Gideon nga anak ni Joash ang naghimo sadto.

³⁰ Gani ginsilingan nila si Joash, “Paguwaa diri ang imo anak! Kay patyon namon siya, tungod kay gin-guba niya ang halaran ni Baal kag ginpang-utod ang *hulohaligi ni Ashera* sa tupad sini.”

³¹ Nagsabat si Joash sa akig nga mga tawo nga nagapalibot sa iya, “Nagapakigbais bala kamo para kay Baal? Ginaapinan gid bala ninyo siya? Ang nagaapin kay Baal amo ang dapat patyon sa sini nga aga. Kon si Baal matuod gid nga Dios, dapat depensahan niya ang iya kaugalingon sa nagguba sang iya halaran.”

³² Halin sadto gintawag si Gideon nga “Jerubaal” nga ang buot silingon, “Pabay-i nga depensahan ni Baal ang iya kaugalingon,” tungod kay gin-guba niya ang halaran ni Baal.

³³ Karon nag-isa ang mga Midianhon, Amaleknon, kag iban pa nga mga katawhan sa east sa *pagkontra sa Israel*. Nagtabok sila sa *Suba sang Jordan* kag nagkampo sa Kapatagan sang Jezreel.

³⁴ Gin-gamhan si Gideon sang Espiritu sang GINOO kag ginpatunog niya ang budyong sa pagpanawag sa mga kaliwat ni Abiezer sa pagsunod sa iya.

³⁵ Nagpadala siya sang mga mensahero sa bilog nga *tribo ni Manase*, kag pati sa *mga tribo ni Asher*, Zebulun kag Naftali, sa pagtawag sa ila nga mag-upod sa pagpakig-away. Kag nag-upod sila kay Gideon.

³⁶ Nagsiling si Gideon sa Dios, “Nagsiling ka nga gamiton mo ako sa pagluwas sa Israel.

³⁷ Karon mabutang ako sang bulbol sang karnero sa duta nga ginalinasan namon sang trigo. Kon mabasa gani ini sang tun-og bisan mamala ang duta, mahibaluan ko nga ako gid man ang gamiton mo nga magluwas sa Israel suno sa ginhambal mo.”

³⁸ Kag amo gid man ang natabo. Kay sang sunod nga adlaw, aga pa gid nagbugtaw si Gideon kag ginkuha niya ang bulbol sang karnero kag ginpuga, kag napuno gid ang isa ka yahong.

³⁹ Dayon nagsiling si Gideon sa Dios, “Indi ka lang mangakig sa akon; may isa na lang ako nga ipangabay sa imo. Tuguti nga mapamatud-an ko liwat paagi sa bulbol. Gusto ko nga magmala naman ini nga bulbol sang karnero kag mabasa sang tun-og ang duta sa palibot sini.”

⁴⁰ Pagkagab-i, ginhimo ato sang Dios. Nagmala ang bulbol sang karnero pero nabasa sang tun-og

ang duta sa palibot sini.

7

Gindaog ni Gideon ang mga Midianhon

¹ Sang kaagahon pa gid, *naglakat* si Jerubaal (nga amo man si Gideon) upod sang iya mga tinawo. Nagkampo sila sa may tuburan sang Harod. Ang mga Midianhon nagakampo sa north nila sa kapatagan nga malapit sa Bukid sang More.

² Nagsiling ang GINOO kay Gideon, “Kadamo sang upod mo. Basi maghunahuna sila nga nadaog nila ang mga Midianhon sa ila kaugalingon nga ikasarang kag indi tungod sa akon.

³ Gani silinga sila nga kon sin-o ang nahadlok, maghalin sa sining Bukid sang Gilead kag magpuli.” Sang ginsiling ini ni Gideon, nagpuli ang 22,000, kag 10,000 na lang ang nabilin.

⁴ Pero nagsiling ang GINOO kay Gideon, “Madamo pa gihapon ang nabilin. Dal-a sila sa suba kay didto painon ko ang maupod sa imo. Ang bisan sin-o nga isiling ko sa imo nga paupdon, paupda. Pero ang bisan sin-o nga isiling ko sa imo nga indi pagpaupdon, indi pagpaupda.”

⁵ Gani gindala sila ni Gideon sa suba. Kag didto nagsiling ang GINOO, “Paina ang tanan nga nagainom sang tubig *sa ila mga kamot* nga daw sa ido nga nagalaklak, kag paina man ang nagainom nga nagaluhod.”

⁶ May 300 ka tawo nga naglaklak sa ila mga kamot, kag ang iban nag-inom nga nagaluhod.

⁷ Nagsiling ang GINOO kay Gideon, “Paagi sa sining 300 ka tawo luwason ko kamo kag padag-on sa mga Midianhon. Ang nabilin nga mga tawo papulia na lang sa ila tagsa ka lugar.”

⁸ Gani ginpapuli sila ni Gideon, pero ginhawiran niya ang 300 ka tawo nga amo ang nagpanipon sang mga balon kag budyong nga ginbilin sang mga nagpalauli.

Karon, ang kampo sang mga Midianhon didto sa kapatagan, sa ubos lang nila.

⁹ Sadto nga gab-i, nagsiling ang GINOO kay Gideon, “Sige na! Salakaya na ninyo ang kampo kay padag-on ko kamo.

¹⁰ Pero kon nahadlok ka nga magsalakay subong, upda ang imo suluguon nga si Pura kag magkadto kamo didto,

¹¹ kag pamatian ninyo kon ano ang ila ginahambal. Sigurado gid nga mangisog ka nga magsalakay sa imo mabatian.” Gani naglakat sila nga duha sa border sang kampo *sang mga Midianhon*, nga sa diin may mga soldado nga nagaguwardya.

¹² Ang mga Midianhon, kaupod ang mga Amaleknon kag iban pa nga mga katawhan sa east, nagakampo didto sa kapatagan nga daw pareho kadamo sa apan. Kag ang ila mga camel daw pareho kadamo sa balas sa baybayon nga indi maisip.

¹³ Sang didto na sila ni Gideon, may nabatian sila nga duha ka tawo nga nagaestoryahanay. Nagsiling ang isa, “Nagdamgo ako nga may isa ka tinapay nga barley nga bilog nga nagligid pakadto

sa aton kampo kag naigo ang isa ka tolda. Dayon natumba ini kag nawasak.”

¹⁴ Nagsabat ang isa, “Ina wala na sing iban pa kundi ang espada ni Gideon nga Israelinhon nga anak ni Joash. Padag-on siya sang Dios kontra sa mga Midianhon kag sa aton tanan.”

¹⁵ Sang mabatian ni Gideon ang damgo kag ang kahulugan sini, nagdayaw siya sa *GINOO*. Dayon nagbalik siya sa kampo sang mga Israelinhon kag ginsilingan niya ang iya mga kaupdanan, “Dali na, kay padag-on kita sang *GINOO* kontra sa mga Midianhon.”

¹⁶ Ginpartida niya sa tatlo ka grupo ang 300 niya ka tinawo, kag ginhatagan niya ang kada isa sang budyong kag tibod nga may suga sa sulod sini.

¹⁷ Dayon nagsiling siya sa ila, “Kon ara na gani kami sa border sang kampo *sang kaaway*, bantayi ninyo ako kag sundon ninyo kon ano ang akon himuon.

¹⁸ Kon patunugon ko kag sang akon mga kaupod ang amon mga budyong, amo man ang himuon ninyo sa palibot sang kampo, kag magsinggit kamo *sing tudo*, ‘Para sa *GINOO* kag kay Gideon!’”

¹⁹ Tungang gab-i na sang mag-abot si Gideon kag ang iya 100 ka kaupod sa border sang kampo *sang kaaway*. Wala lang gid dugay nga naislan ang guwardya didto. Ginpatunog nila ni Gideon ang ila mga budyong kag ginpangbuka nila ang ila mga tibod.

²⁰ Amo man ang ginhimo sang duha ka grupo. Kag samtang ginakaptan sang ila wala nga kamot ang suga kag sang ila tuo nga kamot ang budyong,

nagasinggit sila, “Magpakig-away kita para sa GINOO kag kay Gideon.”

²¹ Kada isa nagplastar sa iya lugar sa palibot sang kampo, pero ang ila mga kaaway iya nagpalalagyo nga nagasiniyagit.

²² Kag samtang nagahinuni ang mga budyong sang 300 ka Israelinhon, ginpaaway sang GINOO ang mga tawo sa sulod sang kampo. Ang iban nagpalagyo sa Bet Shita malapit sa Zerera hasta sa border sang Abel Mehola malapit sa Tabat.

²³ Ginpatawag ni Gideon ang mga Israelinhon halin sa *mga tribo ni* Naftali kag ni Asher, kag sa bilog nga *tribo ni* Manase, kag ginpalagas sa ila ang mga Midianhon.

²⁴ Nagpasugo man si Gideon sang mga mensahero sa mga pumuluyo sang kabukiran sang Efraim sa paghambal sa ila nga magbantay sila sa *Suba sang* Jordan hasta sa sapa sang Bet Bara para indi makatabok ang mga Midianhon. Gintuman ini sang tanan nga lalaki sa Efraim kag ginbantayan nila ato nga mga lugar.

²⁵ Nabihag nila ang duha ka pangulo sang Midianhon nga si Oreb kag si Zeeb. Ginpatay nila si Oreb sa may *bato nga gintawag sang ulihi nga* Bato ni Oreb, kag si Zeeb ginpatay nila sa *pulugaan sang ubas nga gintawag sang ulihi nga* Pulugaan sang Ubas ni Zeeb. Kag padayon nila nga ginlagas ang mga Midianhon. Pagkatapos gindala nila ang ulo ni Oreb kag ni Zeeb kay Gideon nga didto na sa tabok sang *Suba sang* Jordan.

Ginpatay ni Gideon si Zeba kag si Zalmuna

¹ Karon, nagsiling ang katawhan sang Efraim kay Gideon, “Ano ining ginhimo mo? Ngaa wala mo kami pagtawga sang magpakig-away kamo sa mga Midianhon?” Kag ginbasol gid nila si Gideon.

² Pero nagsiling si Gideon sa ila, “Ang nahimo ko gamay gid lang kon ikomparar sa nahimo ninyo. Bisan ang gamay nga nahimo ninyo mas labaw pa kon ikomparar sa tanan nga nahimo sang amon pamilya.

³ Ginpapierdi sang Dios sa inyo ang mga pangulo sang mga Midianhon nga si Oreb kag si Zeeb. Ti, ano ang nahimo ko kon ikomparar dira?” Sang masiling ini ni Gideon, naumpawan sila sa ila kaakig.

⁴ Nagtabok si Gideon kag ang iya 300 ka tinawo sa *Suba sang Jordan*. Kapoy na gid sila pero padayon pa gihapon ang ila paglagas sa ila mga kaaway.

⁵ *Sang mag-abot sila sa Sucot*, nangabay si Gideon sa mga taga-didto. Siling niya, “Palihog hatagi ninyo kami sang pagkaon. Kapoy kag gutom na gid kami kag kinahanglan pa namon nga lagson ang duha ka hari sang Midian nga si Zeba kag si Zalmuna.”

⁶ Pero nagsabat ang mga opisyal sang Sucot, “Wala pa gani ninyo madakpan si Zeba kag si Zalmuna. Ngaa hatagan namon kamo sang pagkaon?”

⁷ Nagsiling si Gideon, “Gali ha! *Andaman lang ninyo* kon madakpan na namon si Zeba kag si Zalmuna. Latiguhon ko gid kamo sang tunukon nga mga kahoy-kahoy.”

⁸ Halin didto nagtaklad sila ni Gideon sa Penuel* kag amo man gihapon ang iya ginpangabay sa mga taga-didto, pero ang sabat nila pareho man sang sabat sang mga taga-Sucot.

⁹ Nagsiling si Gideon sa ila, “Sa tapos nga madaog namon ang amon kaaway, mabalik kami diri, kag gub-on namon ang inyo tore.”

¹⁰ Karon, si Zeba kag si Zalmuna ara sa Karkor upod sang 15,000 nila ka soldado nga nabilin. Mga 120,000 na ang napatay sa ila.

¹¹ Padayon ang pagtaklad nila ni Gideon kag didto sila nag-agi sa lugar sang mga nagaestar sa tolda sa east sang Noba kag Jogbeha. Dayon ginsalakay nila gulpi ang mga Midianhon.

¹² Nagpalagyo si Zeba kag si Zalmuna, pero ginlagas sila ni Gideon kag gindakop, gani nagsinala-sala ang ila mga soldado.

¹³ Sang magpuli na sila ni Gideon halin sa inaway, didto sila nag-agi sa Taklaran sang Heres.

¹⁴ Nakadakop sila sang isa ka bataon nga lalaki nga taga-Sucot, kag ginpamangkot nila kon sin-o ang mga opisyal sang Sucot. Kag ginlista niya ang ngalan sang 77 ka opisyal nga nagadumala sang Sucot.

¹⁵ Pagkatapos ginkadtuan nila ni Gideon ang mga taga-Sucot kag ginsilingan, “Nadumduman bala ninyo ang inyo pag-insulto sa akon? Nagsiling kamo, ‘Wala pa gani ninyo madakpan si Zeba kag si Zalmuna. Ngaa hatagan namon sang pagkaon ang imo kapoy nga mga tinawo?’ Karon, ari na si Zeba kag si Zalmuna!”

* **8:8** *Penuel*: ukon, *Peniel*

¹⁶ Dayon ginkuha ni Gideon ang mga manug-dumala sang Sucot kag gintudluan niya sila sang leksyon paagi sa *paglatigo sa ila sang* tunukon nga mga kahoy-kahoy.

¹⁷ Pagkatapos ginpaguba niya ang tore sa Penuel kag ginpamatay ang mga lalaki didto.

¹⁸ Dayon ginpamangkot ni Gideon si Zeba kag si Zalmuna, “Ano ang hitsura sang mga lalaki nga inyo ginpamatay sa Tabor?” Nagsabat sila, “Pareho sa imo, daw mga anak sang hari.”

¹⁹ Nagsiling si Gideon, “Mga utod ko sila; mga anak mismo sang akon iloy. Nagasumpa ako sa buhi nga GINOO nga kon wala ninyo sila pagpatya, indi ko man kamo pagpatyon.”

²⁰ Dayon nagsiling siya sa iya kamagulangan nga anak nga si Jeter, “Patya sila.” Pero tungod kay bata pa si Jeter, nahadlok siya, gani wala niya gingabot ang iya espada.

²¹ Nagsiling si Zeba kag si Zalmuna *kay Gideon*, “Ngaa indi ikaw ang magpatay sa amon? Ipakita ang pagkalalaki mo!” Gani ginpatay sila ni Gideon kag ginpakuha dayon niya ang mga dekorasyon sa liog sang ila mga camel.

Ang Imahen nga Ginpahimo ni Gideon

²² Karon nagsiling ang mga Israelinhon kay Gideon, “Tungod kay ikaw ang nagluwas sa amon sa mga Midianhon, ikaw na lang kag ang imo bata kag apo ang magpangulo sa amon.”

²³ Nagsabat si Gideon, “Indi ako ukon ang akon bata ang magpangulo sa inyo kundi ang GINOO.

²⁴ Pero may pangayuon lang ako sa inyo: ang kada isa sa inyo maghatag sa akon sang isa ka

aritos nga nakuha ninyo sa mga Midianhon.” (Ang mga Midianhon nagasuksok sang bulawan nga aritos suno sa ila kinabatasan bilang mga Ish-maelinhon.)

²⁵ Nagsabat ang mga tawo, “Huo, hatagan ka namon.” Naghumlad sila sang isa ka panapton, kag ang kada isa nagbutang didto sang aritos nga nakuha nila *sa mga Midianhon*.

²⁶ Mga 20 ka kilo ang natipon nga mga bulawan nga aritos wala labot sang mga dekorasyon, mga kulintas, mga bayo nga granate[†] sang mga hari sang Midian, kag mga kulokadena sa liog sang ila mga camel.

²⁷ Halin sa natipon nga bulawan, nagpahimo si Gideon sang isa ka espesyal nga panapton[‡] kag ginbutang niya ini sa iya banwa sa Ofra. Nagtalikod naman ang mga Israelinhon sa Dios kag nagsimba sa sadtong ginpahimo ni Gideon. Nangin dako nga temtasyon ini sa kay Gideon kag sa iya pamilya.

²⁸ Amo ato ang estorya parte sa pagdaog sang mga Israelinhon kontra sa Midian, kag wala na gid ini makabangon pa. Nangin malinong ang Israel sa sulod sang 40 ka tuig samtang buhi pa si Gideon.

Ang Pagkapatay ni Gideon

²⁹ Nagpuli si Gideon[§] sa iya kaugalingon nga balay kag didto nag-estar.

³⁰ May 70 siya ka kabataan tungod kay madamo ang iya asawa.

[†] **8:26** *granate*: sa English, *purple* [‡] **8:27** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod* [§] **8:29** *Gideon*: sa Hebreo, *Jerubaal*

³¹ May asawa man siya nga suluguon didto sa Shekem kag may anak sila nga lalaki nga ginngalanan niya nga Abimelec.

³² Tigulang na si Gideon sang mapatay siya. Ginlubong siya sa lulubngan sang iya amay nga si Joash sa Ofra, sa lugar sang mga kaliwat ni Abiezer.

³³ Sa wala lang dugay nga napatay si Gideon, nagtalikod naman ang mga Israelinhon sa Dios kag nagsimba liwat sa mga *imahen ni* Baal. Ginhimo nila si Baal Berit nga ila dios.

³⁴ Ginkalimtan nila ang GINOO nga ila Dios nga amo ang nagluwas sa ila kontra sa ila mga kaaway sa palibot.

³⁵ Wala gid sila nagpakita sing kaayo sa pamilya ni Jerubaal (nga amo man si Gideon) sa tanan nga maayo nga butang nga ginhimo niya sa Israel.

9

Si Abimelec

¹ Isa ka adlaw, nagkadto si Abimelec nga anak ni Gideon* sa mga paryente sang iya iloy sa Shekem kag ginsilingan sila,

² “Pamangkuta ninyo ang tanan nga taga-Shekem kon ano ang gusto nila: panguluhan sila sang 70 ka anak ni Gideon ukon sang isa lang niya ka anak? Dumdumon ninyo nga ako mismo paryente ninyo.”

³ Gani nagpakighambal ang mga paryente ni Abimelec sa mga taga-Shekem. Nagsugot sila nga

* **9:1** *Gideon*: sa Hebreo, *Jerubaal*. Amo man ini sa bersikulo 2, 5, 24, 28, 57.

si Abimelec ang magapangulo sa ila, tungod kay paryente nila siya.

⁴ Ginhatagan nila si Abimelec sang 70 ka bilog nga pilak halin sa templo ni Baal Berit, kag ginagamit niya ini sa pagsuhol sa mga bugoy sa pagsunod sa iya.

⁵ Dayon nagkadto si Abimelec sa balay sang iya amay sa Ofra. Kag didto, sa ibabaw sang isa ka bato, ginpamatay niya ang iya 70[†] ka utod sa amay nga si Gideon. Pero ang kamanghuran nga si Jotam wala mapatay tungod kay nakapanago siya.

⁶ Nagkadto ang mga taga-Shekem kag taga-Bet Millo sa may dako nga kahoy sa Shekem kag didto ginhimo nila nga hari si Abimelec.

⁷ Sang mabatian ini ni Jotam, nagtaklad siya sa ibabaw sang Bukid sang Gerizim kag nagsinggit sa ila, “Mga taga-Shekem, pamatii ninyo ako kon gusto ninyo nga pamtian kamo sang Dios.

⁸ *Sugiran ko kamo sang isa ka estorya parte sa mga kahoy nga nagpangita sang magahari sa ila. Nagsiling sila sa kahoy nga olibo, ‘Ikaw ang maghari sa amon.’*

⁹ Nagsabat ang olibo, ‘Mas pilion ko pa bala ang maghari sa inyo sang sa maghatag sang lana nga ginagamit sa pagpadungog sa mga dios kag sa mga tawo? *Indi gid!*’

¹⁰ “Dayon nagsiling sila sa kahoy nga higera, ‘Ikaw na lang ang maghari sa amon.’

¹¹ Nagsabat ang higera, ‘Mas pilion ko pa bala ang maghari sa inyo sang sa maghatag sang man-amit nga bunga? *Indi gid!*’

[†] 9:5 70: Ang buot silingon, mga (approximately) 70.

12 “Dayon nagsiling sila sa ubas, ‘Ikaw na lang ang maghari sa amon.’

13 Nagsabat ang ubas, ‘Mas pilion ko pa bala ang maghari sa inyo sang sa maghatag sang bino nga makapalipay sa mga dios kag sa mga tawo? *Indi gid!*”

14 “Gani nagsiling na lang sila tanan sa tunukon nga kahoy-kahoy, ‘Ikaw na lang ang maghari sa amon.’

15 Nagsabat ang tunukon nga kahoy-kahoy, ‘Kon gusto gid ninyo nga ako ang maghari sa inyo, magpahandong kamo sa akon. Pero kon indi gani kamo, mapaguwa ako sang kalayo nga mag-asunog sa mga kahoy nga sedro sang Lebanon.’”

16 *Dayon nagsiling si Jotam*, “Matarong bala kag husto ang inyo paghimo kay Abimelec nga hari? Maayo bala ang inyo ginhimo sa *akon amay nga si Gideon* kag sa iya pamilya? Kag nagakabagay man bala sa iya hinimuan?

17 Dumduma ninyo nga nagpakig-away ang akon amay para luwason kamo sa mga Midianhon. Gintaya niya ang iya kabuhi para sa inyo.

18 Pero karon ginkontra ninyo ang pamilya sang akon amay. Ginpamatay ninyo ang 70 niya ka anak sa ibabaw sang isa ka bato. Kag ginhimo ninyo nga hari si Abimelec, nga anak sang akon amay sa iya suluguon nga babayi, tungod lamang kay paryente ninyo siya.

19 Gani kon para sa inyo matarong kag husto ang ginhimo ninyo sa akon amay kag sa iya pamilya, kabay pa nga malipay kamo kay Abimelec kag siya amo man sa inyo.

²⁰ Pero kon indi, kabay pa nga laglagon kamo ni Abimelec nga daw sa lamunon kamo sang kalayo. Kag kamo nga mga taga-Shekem kag taga-Bet Millo, laglagon man ninyo si Abimelec nga daw sa lamunon man siya sang kalayo.”

²¹ *Pagkahambal sadto ni Jotam*, nagpalagyo siya pakadto sa Beer kag didto nag-estar tungod kay nahadlok siya sa iya utod nga si Abimelec.

²² Pagkatapos sang tatlo ka tuig nga pagdumala ni Abimelec sa mga Israelinhon,

²³ ginpaaway sang Dios si Abimelec kag ang katawhan sang Shekem. Nagrebelde ang mga taga-Shekem kay Abimelec.

²⁴ Natabo ini para pabayaron si Abimelec kag ang mga taga-Shekem nga nagbulig sa iya sa pag-pamatay sa 70 ka anak ni Gideon nga iya mga utod.

²⁵ Nagbutang ang mga taga-Shekem sang mga tawo sa bukid sa pag-ambus kay Abimelec, kag ginahold-ap nila ang mga nagaagi didto. Nabali-taan ini ni Abimelec.

²⁶ Sadto nga tion, si Gaal nga anak ni Ebed nagsaylo sa Shekem upod ang iya mga utod. Nagsalig sa iya ang mga taga-Shekem.

²⁷ Sang tion sang tighalarvest sang ubas, naghimo ang mga tawo sang bino halin sa sini nga mga ubas. Kag naghiwat sila sang piesta sa templo sang ila dios. Kag samtang nagakinaon sila didto kag nagaininom, ginalibak nila si Abimelec.

²⁸ Nagsiling si Gaal, “Ano kita nga klase sang mga tawo sa Shekem? Ngaa nagapasakop kita kay Abimelec? Sin-o gid bala siya? Indi bala nga anak lang siya ni Gideon? Ti, ngaa magpasakop

kita sa iya ukon kay Zebul nga nagadumala para sa iya? Dapat magpasakop kamo sa kaliwat sang inyo katigulangan nga si Hamor.

²⁹ Kon sakop ko lang kamo, sigurado gid nga mapahalin ko si Abimelec. Hambalon ko gid siya nga ipreparar niya ang iya mga soldado kag magpakig-away *sa aton*.”

³⁰ Sang mabatian ni Zebul nga pangulo sang banwa ang ginsiling ni Gaal, nangakig gid siya.

³¹ Gani sekreto nga nagpasugo siya sang mga mensahero nga magkadto kay Abimelec. Amo ini ang ginpasiling niya, “Si Gaal kag ang iya mga utod nagsaylo diri sa Shekem, kag ginaganyat nila ang mga tawo nga magkontra sa imo.

³² Gani karon sa gab-i, upda ang imo mga tinawo kag magpanago anay kamo sa kaumahan *sa guwa sang banwa*.

³³ Buwas, pagbutlak sang adlaw, dali-dalia ninyo salakay ang banwa. Kon magpakig-away sila ni Gaal, himua ang gusto mo nga himuon sa ila.”

³⁴ Pagkagab-i, naglakat si Abimelec kag ang iya mga tinawo. Naggrupo sila sa apat ka grupo kag nagpanago sa *guwa lang sang Shekem*.

³⁵ Sang makita nila nga nagguwa si Gaal kag nagtindog sa may puwertahan sang banwa, nagguwa sila sa ila ginapanaganan para magsalakay.

³⁶ Sang makita sila ni Gaal, nagsiling siya kay Zebul, “Tan-awa! May mga tawo nga nagapadulhog halin sa mga putokputok sang mga bukid.” Nagsabat si Zebul, “Mga landong lang ina sang mga bukid. Panan-awan mo lang ina nga daw mga tawo.”

³⁷ Nagsiling si Gaal, “Pero tan-awa! May mga tawo man nga nagahalin sa tunga sang duha ka bukid, kag may ara pa gid sa alagyan malapit sa dako nga kahoy sang mga manugpakot!”

³⁸ Nagsabat si Zebul sa iya, “Diin na karon ang imo ginapahambog? Indi bala nga nagsiling ka, ‘Sin-o gid bala si Abimelec nga magpasakop kita sa iya?’ Karon ara na ang ginayaguta mo! Ngaa indi ka magpakig-away sa ila?”

³⁹ Gani gintipon ni Gaal ang mga taga-Shekem kag nagpakig-away sila kay Abimelec.

⁴⁰ Sang ulihi nagpalagyo si Gaal kag ginlagas siya ni Abimelec. Madamo ang nagkalamatay sa inaway; ang mga pilason naglalapta hasta sa may puwertahan sang banwa.

⁴¹ Pagkatapos sadto, nagtiner si Abimelec sa Aruma. Wala gintugutan ni Zebul nga magbalik sa Shekem si Gaal kag ang iya mga utod.

⁴² Pagkaaga, nabalitaan ni Abimelec nga makadto sa kaumahan ang mga taga-Shekem.

⁴³ Gani gin-grupo niya sa tatlo ka grupo ang iya mga tinawo kag nagkadto sila sa kaumahan kag naghulat sa pagsalakay. Sang makita nila ang mga taga-Shekem nga nagapaguwa sa banwa, nagsugod sila sa pagsalakay.

⁴⁴ Ang grupo ni Abimelec nagplastar sa may puwertahan dampi sang banwa samtang ginpamatay sang duha niya ka grupo ang mga taga-Shekem sa may kaumahan.

⁴⁵ Bilog gid nga adlaw ang pagpakig-away nila ni Abimelec. Sang ulihi nasakop gid man nila ang banwa, kag ginpamatay nila ang mga pumuluyo

sini. Pagkatapos gin-guba nila ang banwa kag ginsabwagan dayon sang asin.

⁴⁶ Sang mabalitaan ini sang mga nagaestar sa Tore sang Shekem, nagpanago sila sa mabakod nga lugar sang templo ni El Berit.‡

⁴⁷ Pagkahibalo sini ni Abimelec,

⁴⁸ gindala niya ang iya mga tinawo sa Bukid sang Zalmon. Pag-abot nila didto, nagkuha si Abimelec sang wasay kag nagpang-utod sang mga sanga sang kahoy kag ginpas-an. Ginsilingan man niya ang iya mga tinawo, “Magdali-dali kamo kag himua ninyo ang akon ginhimo.”

⁴⁹ Gani ang kada isa sa ila nagpas-an sang kahoy kag nagsunod kay Abimelec. Gintumpok nila ang mga kahoy sa mabakod nga lugar *sang templo ni El Berit* kag gintutdan. Gani nagkalamatay ang tanan nga tawo nga nagaestar sadto sa Tore sang Shekem. Mga 1,000 sila tanan pati mga babayi.

⁵⁰ Pagkatapos nagkadto sila ni Abimelec sa Tebez kag ginsakop man nila ini.

⁵¹ Pero may mapag-on didto nga tore nga sa diin nagpalagyo ang mga taga-Tebez. Ginsiradhan nila ini kag nagsaka sila sa atop sang tore.

⁵² Ginsalakay ni Abimelec ang tore. Kag sang sunugon na niya kuntani ini,

⁵³ ginhulugan siya sang babayi sing galingan nga bato, kag naglitik ang iya ulo.

⁵⁴ Dali-dali niya nga gintawag ang manugdala sang iya armas kag ginsilingan, “Gabuta ang imo espada kag patya ako para indi sila makasiling nga isa lang ka babayi ang nakapatay sa akon.”

‡ 9:46 *El Berit*: ukon, *Baal Berit*

Gani ginbuno siya sang iya suluguon kag napatay siya.

⁵⁵ Sang makita sang mga tinawo ni Abimelec§ nga patay na siya, nagpalauli sila.

⁵⁶ Sa amo nga paagi, ginpabayad sang Dios si Abimelec sa ginhimo niya nga malain sa iya amay nga amo ang pagpatay sa 70 niya ka utod.

⁵⁷ Ginpabayad man sang Dios ang mga taga-Shekem sa tanan nila nga kalautan. Gani natuman ang sumpa ni Jotam nga anak ni Gideon.

10

Si Tola kag si Jair

¹ Sang napatay si Abimelec, si Tola nga anak ni Pua kag apo ni Dodo amo ang nagpangulo sa pagluwas sa Israel. Naghalin siya sa tribo ni Isacar, pero nag-estar siya sa Shamir sa kabukiran sang Efraim.

² Ginpanguluhan niya ang Israel sa sulod sang 23 ka tuig. Sang napatay siya, ginlubong siya sa Shamir.

³ Sunod kay Tola amo si Jair nga taga-Gilead. Ginpanguluhan niya ang Israel sa sulod sang 22 ka tuig.

⁴ May 30 siya ka anak, kag ang kada isa sa ila may isa ka donkey nga ginasakyan. Ini sila amo ang nagdumala sa 30 ka banwa sa Gilead nga ginatawag subong nga mga banwa ni Jair.*

⁵ Sang napatay si Jair, ginlubong siya sa Kamon.

§ 9:55 mga tinawo ni Abimelec: sa literal, mga Israelinhon * 10:4 banwa ni Jair: ukon, Havot Jair

Ginpaantos sang mga Ammonhon ang mga Israelinhon

⁶ Naghimo liwat sing malain ang mga Israelinhon sa panulok sang GINOO. Ginsikway nila ang GINOO kag nagsimba sila sa mga *imahen ni Baal* kag *ni Ashtoret*, kag sa mga dios-dios sang Aram,[†] Sidon, Moab, Ammon, kag Filistia.

⁷ Tungod sini, nangakig sa ila ang GINOO kag ginpasakop niya sila sa mga Ammonhon kag mga Filistinhon.

⁸ Kag *sugod* sa sina nga tuig, ginpabudlayan kag ginpaantos nila ang mga Israelinhon. *Ginhimo nila ini* sa sulod sang 18 ka tuig sa tanan nga Israelinhon sa Gilead, sa east sang *Suba sang Jordan* nga sakop sadto sang mga Amornon.

⁹ Nagtabok man ang mga Ammonhon sa *west sang Suba sang Jordan* kag nagpakig-away sa *mga tribo ni Juda*, ni Benjamin, kag ni Efraim. Tungod sini, puwerte gid ang kalisod sang Israel.

¹⁰ Gani nagpangayo sang bulig ang mga Israelinhon sa GINOO. Nagsiling sila, “Nakasala kami kontra sa imo, kay nagtalikod kami sa imo nga amon Dios kag nagsimba sa mga *imahen ni Baal*.”

¹¹⁻¹² Nagsabat ang GINOO, “Sang ginpaantos kamo sang mga Egyptohanon, Amornon, Ammonhon, Filistinhon, Sidonhon, Amaleknon, kag mga Maonhon,[‡] nagpangayo kamo sang bulig sa akon kag ginluwas ko kamo.

¹³ Pero nagtalikod kamo sa akon kag nagsimba sa iban nga mga dios. Gani karon indi ko na kamo pagluwason.

[†] **10:6** *Aram*: ukon, Syria [‡] **10:11-12** *Maonhon*: sa iban nga mga kopya sang Septuagint, *Midianhon*.

¹⁴ Ngaa indi kamo magpangayo sang bulig sa mga dios nga inyo ginpili? Sila ang paluwasa sa inyo sa tion nga ara kamo sa kalisod.”

¹⁵ Pero nagsiling sila sa GINOO, “Nakasala kami sa imo, gani himua ang gusto mo nga himuon sa amon. Pero maluoy ka, luwasa kami subong.”

¹⁶ Dayon ginsikway nila ang ila mga dios kag nagsimba sa GINOO. Sang ulihi indi na maagwanta sang GINOO nga makita sila nga nagaantos.

¹⁷ Nag-abot ang adlaw nga nag-away ang mga Ammonhon kag ang mga Israelinhon. Nagkampo ang mga Ammonhon sa Gilead, kag ang mga Israelinhon sa Mizpa.

¹⁸ Nag-estoryahanay ang mga pangulo sang Gilead. Siling nila, “Kon sin-o ang magpanguna sa aton sa pagpakig-away sa mga Ammonhon amo ang himuon ta nga pangulo sa tanan nga nagaestar sa Gilead.”

11

Si Jefta

¹ Si Jefta nga taga-Gilead isa ka maayo nga soldado. Ang iya amay amo si Gilead kag ang iya iloy isa ka babayi nga nagabaligya sang iya lawas.

² May mga anak si Gilead sa iya gid asawa. Kag sang nagdalagko sila, ginpalayas nila si Jefta. Siling nila, “Wala ka gid sing may mapanubli sa amon amay, tungod kay anak ka sa iban nga babayi.”

³ Gani nagpalagyo si Jefta sa ila kag nag-estar sa Tob, nga sa diin nag-upod sa iya ang isa ka grupo sang mga bugoy.

⁴ Sadto nga tion, nag-inaway ang mga Ammonhon kag mga Israelinhon.

⁵ Tungod sini, ginpasugat sang mga manugdumala sang Gilead si Jefta didto sa Tob.

⁶ Siling nila, “Panguluhi kami sa amon pagpakig-away sa mga Ammonhon.”

⁷ Pero nagsabat si Jefta, “Indi bala nga nangakig kamo sa akon kag ginpalayas ninyo ako sa balay sang akon amay? Karon nga ara na kamo sa kalisod, mangayo kamo sang bulig sa akon?”

⁸ Pero nagsiling sila, “Kinahanglan ka namon. Sige na, mag-upod ka sa amon sa pagpakig-away sa mga Ammonhon, kag ikaw ang mangin pangulo sa Gilead.”

⁹ Nagsabat si Jefta, “Kon mag-upod gid man ako sa inaway kag padag-on ako sang GINOO, ako gid bala ang himuon ninyo nga pangulo?”

¹⁰ Nagsabat sila, “Huo, ikaw ang himuon namon nga pangulo. Ang GINOO mismo amo ang amon saksi.”

¹¹ Gani nag-upod si Jefta sa ila, kag ginhimo siya sang mga taga-Gilead nga ila pangulo kag kumander. Kag didto sa Mizpa, sa presensya sang GINOO, ginhambal ni Jefta ang iya mga promisa *bilang pangulo*.

¹² Dayon nagpasugo si Jefta sang mga mensahero sa pagpamangkot sa hari sang mga Ammonhon kon ngaa ginasalakay nila ang Israel.

¹³ Amo ini ang sabat sang hari sang mga Ammonhon sa mga mensahero ni Jefta: “Sang pagguwa sang mga Israelinhon sa Egypt, ginsakop nila ang amon mga duta halin sa Arnon hasta sa

Jabok, pakadto sa *Suba sang Jordan*. Gani karon, ibalik ninyo ini sa amon sing matawhay.”

¹⁴ Ginpabalik ni Jefta ang mga mensahero sa hari sang mga Ammonhon

¹⁵ sa pagsiling, “Wala kami nangagaw sang duta sang Moab ukon sang Ammon.

¹⁶ Sang maghalin sa Egypt ang amon mga katigulangan, nag-agi sila sa kamingawan pakadto sa Mapula nga Dagat hasta nakaabot sila sa Kadesh.

¹⁷ Dayon nagpadala sila sang mga mensahero sa hari sang Edom para pangabayon nga kon puwede tugutan sila nga mag-agi sa ila duta, pero wala sila gintugutan. Amo man ini ang ginhimo sang hari sang Moab sa ila. Gani nagpabilin na lang sila sa Kadesh.

¹⁸ “Sang ulihi nagpadayon sila sa pagpanglakaton sa kamingawan. Naglibot sila sa Edom kag Moab hasta nga nakaabot sila sa east sang Moab sa tabok sang Arnon *nga ililigan sang tubig*. Didto sila nagkampo, pero wala sila nagtabok sa Arnon tungod kay border ato sang Moab.

¹⁹ “Dayon nagpadala sila sang mga mensahero kay Sihon nga hari sang mga Amornon (nga nagahari sa Heshbon) para magpangabay nga kon puwede tugutan sila nga mag-agi sa ila duta para makaabot sila sa ila lugar.

²⁰ Pero wala magsalig si Sihon sa ila. Sa baylo, gintipon niya ang iya mga soldado sa Jahaz kag ginsalakay ang mga Israelinhon.

²¹ Pero ginpapierdi sila sang GINOO, ang Dios sang Israel, sa mga Israelinhon. Gani ginsakop sang mga Israelinhon ang tanan nga kadutaan

sang mga Amornon nga nagaestar sa sadto nga lugar:

²² halin sa Arnon hasta sa Jabok, kag halin sa kamingawan hasta sa *Suba sang Jordan*.

²³ “Gani ang GINOO, ang Dios sang Israel, amo ang nagtabog sa mga Amornon *kag naghatag sang ila duta* sa mga Israelinhon. Kag karon gusto ninyo nga kuhaon ini?

²⁴ Angkuna ninyo ang ginahatag sa inyo ni Kemosh nga inyo dios. Kag angkunon man namon ang ginahatag sa amon sang GINOO nga amon Dios.

²⁵ Ano, mas maayo ka pa kay Haring Balak sang Moab, nga anak ni Zipor? Wala gani sila nagpakig-bais sa Israel *parte sa duta* ukon nagpakig-away sa ila. *Indi bala?*

²⁶ Mga 300 na ka tuig nga nagaestar ang mga Israelinhon sa Heshbon kag sa Aroer, kag sa mga baryo sa palibot nila, pati sa mga banwa sa higad sang Arnon. Ngaa subong lang ninyo nadumdu-man nga kuhaon ini?

²⁷ Wala kami sing may malain nga ginhimo sa inyo, pero kamo malain ang inyo ginahimo sa amon tungod kay gusto ninyo nga magpakig-away sa amon. Ang GINOO amo ang maghukom sa aton *kon sin-o sa aton ang husto.*”

²⁸ Pero wala gid ginsapak sang hari sang mga Ammonhon ang mensahi ni Jefta.

²⁹ Karon, gin-gamhan si Jefta sang Espiritu sang GINOO. Naglibot siya sa bilog nga Gilead kag sa Manase *sa pagtipon sang mga soldado*. Pagkata-pos nagbalik siya sa Mizpa nga sakop sang Gilead.

Kag halin didto ginsalakay niya ang mga Ammonhon.

³⁰ Nagpanumpa si Jefta sa GINOO. Siling niya, “Kon sigurado nga ipapierdi mo sa akon ining mga Ammonhon,

³¹ ihalad ko bilang halad nga ginasunog sa imo ang una nga magguwa sa akon balay sa pagsugata sa akon pagpuli halin sa inaway.”

³² Nagpakig-away si Jefta sa mga Ammonhon, kag ginpadaog siya sang GINOO.

³³ Napierdi nila ang mga Ammonhon, kag damo gid ang ila ginpatay. Nasakop nila ang 20 ka banwa halin sa Aroer pakadto sa palibot sang Minnit hasta sa Abel Keramim.

Ang Anak ni Jefta

³⁴ Sang magpuli si Jefta sa Mizpa, ginsugata siya sang iya anak nga babayi nga nagasaot samtang nagatukar sang tamborin. Bugtong siya nga anak ni Jefta.

³⁵ Sang makita siya ni Jefta, gin-gisi ni Jefta ang iya bayo sa *kasubo*, kag nagsiling, “Anak ko, ginpasubo mo gid ako tungod kay nakapanumpa ako sa GINOO, kag indi ko na ini mabawi.”

³⁶ Nagsabat ang anak ni Jefta, “Tay, nakapanumpa ka sa GINOO. Gani tumana ang ginsumpa mo, kay ginpadaog kamo sang GINOO sa inyo mga kaaway nga mga Ammonhon.

³⁷ Pero may isa lang ako ka butang nga ipangabay sa imo: tuguti ako nga sa duha ka bulan makalibot-libot ako sa mga bukid para magpangasubo upod sang akon mga amiga, kay mapatay ako nga indi makapamana.”

³⁸ Gintugutan siya ni Jefta. Gani sa sulod sang duha ka bulan, naglibot-libot siya sa mga bukid kaupod sang iya mga amiga para magpangasubo, tungod kay mapatay siya nga indi makapamana.

³⁹ Pagkaligad sang duha ka bulan, nagbalik siya sa iya amay. Kag gintuman ni Jefta ang iya ginsumpa sa GINOO, kag napatay ang iya anak nga isa ka birhen. Amo ini ang ginsuguran sang kinabatasan sang Israel

⁴⁰ nga sa kada tuig, nagalibot-libot *sa mga bukid* ang mga dalaga sang Israel kag nagapangasubo sa sulod sang apat ka adlaw bilang pagdumdom sa anak nga babayi ni Jefta nga taga-Gilead.

12

Si Jefta kag ang Tribo ni Efraim

¹ Karon, nagtipon ang mga soldado sang Efraim, kag nagtabok sila *sa Suba sang Jordan* kag nagkadto sa Zafon para atubangon si Jefta. Nagpamangkot sila sa iya, “Ngaa wala mo kami pagtawga sang magpakig-away kamo sa mga Ammonhon? Tungod sa ginhimo mo nga ini, sunugon namon ang imo balay nga ara ka sa sulod.”

² Pero nagsiling si Jefta sa ila, “Sang puwerte ang amon pagpakig-away sa mga Ammonhon, nagpangayo ako sang bulig sa inyo. Pero wala ninyo ako pagbuligi.

³ Sang mahibaluan ko nga indi kamo magbulig, gintaya ko ang akon kabuhi sa pagpakig-away. Kag ginpadaog ako sang GINOO. Karon, ngaa bala gusto ninyo nga magpakig-away sa akon?”

⁴ Nagsabat ang mga taga-Efraim, “Kamo nga mga taga-Gilead mga layas-layas sang Efraim kag Manase.” Gani gintipon ni Jefta ang mga lalaki sa Gilead kag nagpakig-away sila sa mga taga-Efraim. Kag napierdi nila ang mga taga-Efraim.

⁵ Gin-agaw nila ang mga lugar sa *Suba sang Jordan* nga talabukan pakadto sa Efraim, *para wala sing mga taga-Efraim nga makapalagyo*. Ang bisan sin-o nga magtabok, ginapamangkot nila kon bala taga-Efraim siya ukon indi. Kon magsabat gani siya nga, “Indi,”

⁶ ginapasiling nila siya sang “Shibolet,” kay ang mga taga-Efraim indi kasampot sini. Kon ang iya gani isiling “Sibolet,” dakpon nila dayon kag patyon didto mismo sa may talabukan sang *Suba sang Jordan*. Kag sadto nga tion, 42,000 ka taga-Efraim ang napatay.

⁷ Ginpanguluhan ni Jefta ang Israel sa sulod sang anom ka tuig. Sang napatay siya, ginlubong siya sa isa ka banwa sa Gilead.

Si Ibzan, si Elon, kag si Abdon

⁸ Sang napatay si Jefta, si Ibzan nga taga-Betlehem ang nagbulos sa iya bilang pangulo sang Israel.

⁹ Si Ibzan may 30 ka anak nga lalaki kag 30 ka babayi. Ginpaasawa kag ginpapamana niya ang iya mga anak sa mga indi sakop sang ila tribo. Ginpanguluhan niya ang Israel sa sulod sang pito ka tuig.

¹⁰ Sang napatay siya, ginlubong siya sa Betlehem.

¹¹ Ang nagbulos sa iya bilang pangulo sang Israel amo si Elon nga taga-Zebulun. Ginpanguluhan niya ang Israel sa sulod sang napulo ka tuig.

¹² Sang napatay siya, ginlubong siya sa Ayalon nga sakop sang Zebulun.

¹³ Ang nagbulos sa iya bilang pangulo sang Israel amo si Abdon nga anak ni Hilel nga taga-Piraton.

¹⁴ May 40 siya ka anak nga lalaki kag 30 ka apo nga lalaki, kag ang kada isa sa ila may donkey nga ginasakyan. Ginpanguluhan niya ang Israel sa sulod sang walo ka tuig.

¹⁵ Sang napatay siya, ginlubong siya sa Piraton, sa kabukiran sang Efraim, nga sakop sadto sang mga Amaleknon.

13

Ang Pagkatawo ni Samson

¹ Naghimo liwat sing malain ang mga Israelinhon sa panulok sang GINOO, gani ginpasakop sila sang GINOO sa mga Filistinhon sa sulod sang 40 ka tuig.

² Sa sina nga panahon may isa ka lalaki nga ang iya ngalan si Manoa. Sakop siya sang tribo ni Dan, kag nagaestar siya sa Zora. Ang asawa niya indi makabata.

³ *Isa ka adlaw*, nagpakita ang anghel sang GINOO sa iya asawa kag nagsiling, “Hasta subong wala ka pa sing bata. Pero sa indi madugay magabusong ka kag magabata sing lalaki.

⁴ Karon, indi ka na mag-inom sang bino ukon sang bisan ano nga klase sang ilimnon nga

makahulubog, ukon magkaon sang bisan ano nga pagkaon nga ginakabig nga mahigko.

⁵ Kay ang bata nga matawo sa imo *idedikar* sa Dios bilang isa ka Nazareo, kag indi mo gid pagguntingan ang iya buhok. Pagaluwason niya ang Israel sa mga Filistinhon.”

⁶ Ginsugiran sang babayi ang iya bana. Siling niya, “Nagpakita sa akon ang isa ka alagad sang Dios nga daw sa anghel sang Dios. Kinulbaan ako! Wala ako nagpamangkot kon taga-diin siya kag wala man siya nagsugid kon sin-o siya.

⁷ Nagsiling siya sa akon nga magabusong ako kag magabata sing lalaki. Ginhambalan man niya ako nga indi na ako mag-inom sang bino ukon sang bisan ano nga klase sang ilimnon nga makahulubog, ukon magkaon sang bisan ano nga pagkaon nga ginakabig nga mahigko, kay ang bata nga matawo sa akon *idedikar* sa Dios bilang isa ka Nazareo halin sa iya pagkatawo hasta nga mapatay siya.”

⁸ Tungod sini nagpangamuyo si Manoa sa GINO. Siling niya, “Ginoo, kon mahimo pabalika ang imo alagad nga ginpadala mo para tudluan kami kon ano ang dapat namon nga himuon sa bata kon matawo na siya.”

⁹ Ginpamatian sang Dios ang pangamuyo ni Manoa. Nagpakita liwat ang anghel sang Dios sa asawa ni Manoa samtang nagapungko siya sa uma nga nagaisahanon lang.

¹⁰ Dali-dali niya nga ginpangita ang iya bana kag ginsilingan, “Manoa, dali! Ari na ang tawo nga nagpakita sa akon sang isa ka adlaw.”

¹¹ Nagtindog si Manoa kag nagsunod sa iya asawa. Pagkakita niya sa tawo, ginpamangkot niya, “Ikaw bala ang nagpakighambal sa akon asawa?” Nagsabat siya, “Huo.”

¹² Nagpamangkot si Manoa sa iya, “Kon matuman na ang ginsiling mo, ano bala ang mga pagsulundan parte sa pagkabuhi kag buluhaton sang bata?”

¹³ Nagsabat ang anghel, “Kinahanglan sundon sang imo asawa ang tanan nga ginsiling ko sa iya.

¹⁴ Indi siya magkaon sang bisan ano nga halin sa ubas. Indi man siya mag-inom sang bino ukon sang bisan ano nga klase sang ilimnon nga makahulubog, ukon magkaon sang bisan ano nga pagkaon nga ginakabig nga mahigko. Kinahanglan sundon gid niya ang tanan nga ginsiling ko sa iya.”

¹⁵ Nagsiling si Manoa sa anghel, “Indi ka anay maghalin kay maihaw kami sang bataon nga kanding para sa imo.”

¹⁶ Nagsabat ang anghel, “Bisan magpabilin pa ako, indi ko pagkaunon ang ipreparar mo nga pagkaon. Maayo pa nga maghalad ka na lang sang halad nga ginasunog para sa GINOO.” (Wala nakahibalo si Manoa nga anghel gali ato sang GINOO.)

¹⁷ Nagpamangkot si Manoa, “Ano ang imo ngalan, para mapadunggan ka namon sa tion nga matuman ang imo ginsiling?”

¹⁸ Nagsabat ang anghel, “Ngaa gusto gid ninyo nga mahibaluan ang akon ngalan? Mabudlay ini intiendihon.”

¹⁹ Dayon nagkuha si Manoa sang bataon nga kanding kag halad nga regalo, kag ginhalad niya ini sa ibabaw sang *halaran nga* bato para sa GINOO. Kag samtang nagatulok si Manoa kag ang iya asawa, naghimo ang GINOO sang makatilingala nga butang.

²⁰ Nakita nila ang anghel sang GINOO nga nagapaibabaw pa-langit kaupod sa kalayo nga nagadabadaba paibabaw. Tungod sa ila nakita, nagluhod dayon ang mag-asawa.

²¹ Halin sadto wala na nila liwat makita ang anghel. Didto nila nareyalisar nga anghel gali ato sang GINOO.

²² Nagsiling si Manoa sa iya asawa, “Sigurado gid nga mapatay kita kay nakita ta ang Dios.”

²³ Pero nagsabat ang iya asawa, “Kon gusto sang GINOO nga patyon kita, wala niya kuntani pagbatuna ang aton mga halad. Wala man niya kuntani ginpakita sa aton ato nga milagro ukon ginsugid sa aton ang parte sa bata.”

²⁴ Sang ulihi nagbata ang asawa ni Manoa sang lalaki kag gin-ngalanan niya nga Samson. Nagdako ang bata kag ginpakamaayo siya sang GINOO.

²⁵ Ang Espiritu sang GINOO nagsugod sa pagpanghikot sa iya samtang didto siya sa kampo ni Dan,* sa tunga-tunga sang Zora kag Eshtaol.

14

Si Samson kag ang Isa ka Babayi sa Timnah

* **13:25** *kampo ni Dan: ukon, Mahane Dan*

¹ Sang isa ka tion, nagkadto si Samson sa Timnah, kag may nakita siya didto nga isa ka dalaga nga Filistinhon.

² Sang magpuli siya, ginsugiran niya ang iya mga ginikanan. Siling niya, “May nakita ako didto sa Timnah nga isa ka babayi nga Filistinhon. Ipaasawa ninyo siya sa akon.”

³ Pero nagsabat ang iya mga ginikanan, “Ngaa gusto mo gid magpangasawa halin sa mga Filistinhon nga wala nagatuo sa Dios?”* Wala ka gid bala sing may napilian sa aton mga paryente ukon kasimanwa?” Nagsabat si Samson sa iya amay, “Basta, siya ang ipaasawa ninyo sa akon.”

⁴ Wala gali nakahibalo ang mga ginikanan ni Samson nga ang iya desisyon gintugutan sang GINOO. Kay nagapangita ang GINOO sang kahigayunan nga magpakig-away sa mga Filistinhon, tungod kay sadto nga tion ang Israel sakop sang mga Filistinhon.

⁵ Karon, nagkadto si Samson sa Timnah upod ang iya mga ginikanan. Sang nagapadulong si Samson† sa mga talamnan sang ubas sa Timnah, gulpi lang nga ginsugata siya sang isa ka bataon nga leon nga nagangurob.

⁶ Gin-gamhan siya sang Espiritu sang GINOO, kag ginpihak niya ang leon paagi sa iya mga kamot pareho lang nga daw nagapihak siya sang bataon nga kanding. Pero wala niya ini ginsugid sa iya mga ginikanan.

* **14:3** *wala nagatuo sa Dios: sa literal, wala matuli* † **14:5** *si Samson: sa Septuagint, siya. Sa Hebreo, sila.*

⁷ Ginkadtuan dayon ni Samson ang babayi kag gin-estorya. Naluyag na gid siya tapat sa babayi.

⁸ Pagkaligad sang mga pila ka adlaw, nagbalik siya sa Timnah para pakaslan ang babayi. Didto siya nag-agi sa dalan nga sa diin ginpatay niya ang leon para tan-awon ang lawas sini. Kag nakita niya ang madamo nga putyukan kag honey sa lawas sang leon.

⁹ Ginkandos niya sang iya kamot ang honey kag ginkaon samtang nagalakat. Sang nagkitaay sila sang iya mga ginikanan, ginhatagan niya sila sang honey, kag ginkaon man nila ini. Pero wala niya sila ginsugiran nga ginkuha niya ini sa lawas sang patay nga leon.

¹⁰ Karon nagkadto ang amay ni Samson sa *balay sang* iya mangin umagad, kag didto nagpapun- syon si Samson suno sa kinabatasan nila nga dapat himuon sang nobyo.

¹¹ Sang didto si Samson ginhatagan siya sang 30 ka bataon nga mga lalaki sa pag-upod sa iya.

¹² Nagsiling si Samson sa ila, “May ipapakot ako sa inyo. Kon mapakot gani ninyo sa indi pa matapos ang pito ka adlaw nga punsyon, hatagan ko kamo sang 30 ka tela nga linen kag 30 man ka malahalon nga bayo.

¹³ Pero kon indi gani ninyo mapakot, kamo ang magahatag sa akon sang 30 ka tela nga linen kag 30 ka malahalon nga bayo.” Nagsabat sila, “Sige, ihambal sa amon ang imo paktakon.”[‡]

¹⁴ Nagsiling si Samson,
“Halin sa nagapangaon, nagguwa ang pagkaon,

[‡] **14:13** *paktakon*: sa English, *riddle*

kag halin sa makusog, nagguwa ang matam-is.” Nagligad ang tatlo ka adlaw pero wala gid nila ini mapakot.

¹⁵ Sang ikaapat na nga adlaw, ginsilingan nila ang asawa ni Samson, “Kombinsiha ang imo bana nga isugid niya sa imo ang sabat sa paktakon para mahibaluan namon. Kon indi, sunugon ka namon pati ang panimalay sang imo amay. Gin-imbatar bala ninyo kami sa sini nga punsyon para kuhaan sang pagkabutang?”

¹⁶ Gani, nagkadto ang babayi kay Samson nga nagahilibion. Siling niya, “Wala mo gali ako ginahigugma. Nagpapakot ka sa akon mga kasi-manwa pero wala mo ako ginsugiran sang sabat.” Nagsabat si Samson, “Wala ko gani ginsugid sa akon mga ginikanan, sa imo pa.”

¹⁷ Halin sadto padayon ang hilibion sang babayi hasta sa ikapito nga adlaw. Gani ginsugid na lang ni Samson sa iya ang sabat tungod kay sige ang iya pagpamilit. Kag ang ginsugid ni Samson sa iya ginsugid man niya sa iya mga kasimanwa.

¹⁸ Gani antes matapos ang ikapito nga adlaw, ginsabat nila ang paktakon. Siling nila kay Samson,

“Wala na sing may matam-is pa sang sa honey, kag wala na sing may makusog pa sang sa leon.”

Nagsabat si Samson,

“Kon wala ninyo ginpilit ang akon asawa,§ wala kuntani kamo kahibalo sang sabat.”

§ 14:18 Kon wala ninyo ginpilit ang akon asawa: sa literal, Kon wala ninyo pag-iarado ang akon bataon nga babayi nga baka.

¹⁹ Sa liwat gin-gamhan sang Espiritu sang GINOO si Samson. Nagkadto siya sa Ashkelon kag didto ginpamatay niya ang 30 ka tawo kag ginkuhaan sang mga pagkabutang kag mga bayo. Dayon ginhatag niya ang mga bayo sa mga tawo nga nakasabat sang iya paktakon. Pagkatapos nagpuli siya sa iya mga ginikanan nga akig gid katama tungod sa natabo.

²⁰ Ang asawa ni Samson ginpaasawa sa lalaki nga nag-abay sa ila kasal.

15

Ang Pagbalos ni Samson sa mga Filistinhon

¹ Isa sadto ka tion sang tig-alani, nagbisita si Samson sa iya asawa nga may dala nga bataon pa nga kanding. Nagsiling si Samson sa iya ugangan nga lalaki, “Gusto ko nga magsulod sa kuwarto sang akon asawa.” Pero indi magsugot ang iya ugangan.

² Nagsiling ang iya ugangan, “Abi ko ginkainitan mo na gid siya, gani ginhatag ko siya sa imo amigo*. Karon kon gusto mo, ara ang iya manghod nga mas guwapa pa sang sa iya. Siya na lang ang pangasaw-a.”

³ Nagsiling si Samson, “Sa ginhimo ninyo nga ini, indi ninyo ako mabasol kon ano ang himuon ko sa inyo nga mga Filistinhon.”

⁴ Dayon naglakat si Samson kag nagdakop sang 300 ka fox. Gintabid niya ang mga ikog sini sing tagduha-duha kag ginbutangan sang sulo.

* 15:2 *amigo: ukon, abay*

⁵ Dayon ginsindihan niya ang mga sulo kag ginbuy-an ang mga fox sa mga trigo sang mga Filistinhon. Nasunog ang tanan nga trigo, indi lang ang nabugkos na kundi pati man ang wala pa nabugkos. Nasunog man ang mga talamnan sang ubas kag olibo.

⁶ Nagpamangkot ang mga Filistinhon kon sino ang naghimo sadto, kag nahibaluan nila nga si Samson. Kag nahibaluan man nila nga ginhimo ato ni Samson tungod kay ginpaasawa sang iya ugangan nga taga-Timnah ang iya asawa sa isa niya ka amigo[†]. Gani ginpangita nila ang babayi kag ang iya amay kag ginsunog.

⁷ Nagsiling si Samson sa mga Filistinhon, “Tungod sa sining ginhimo ninyo, indi ako mag-untat hasta nga makabalos ako sa inyo.”

⁸ Gani ginsalakay ni Samson sing puwerte gid ang mga Filistinhon kag madamo ang iya napatay. Pagkatapos nagpalagyo siya kag nagpanago sa kuweba, sa may banglid sang Etam.

⁹ Karon, nagkampo ang mga Filistinhon sa Juda, kag ginsalakay nila ang *banwa sang* Lehi.

¹⁰ Gani nagpamangkot sa ila ang mga taga-Juda, “Ngaa nga ginsalakay ninyo kami?” Nagsabat sila, “Agod dakpon namon si Samson kag balusan sa iya ginhimo sa amon.”

¹¹ Gani ang 3,000 ka lalaki sang Juda nagkadto sa kuweba, sa may banglid sang Etam, kag ginsilingan si Samson, “Wala ka bala kahibalo nga sakop kita sang mga Filistinhon? Karon pati kami

[†] **15:6** sa isa niya ka amigo: ukon, sa iya abay

naumid sa imo ginhimo.” Nagsabat si Samson, “Ginbalusan ko lang sila sa ginhimo nila sa akon.”

¹² Nagsiling sila, “Nagkadto kami diri sa pagdakop sa imo, para itugyan ka sa mga Filistinhon.” Nagsabat si Samson, “Sugot ako, basta magsumpa kamo sa akon nga indi ninyo ako pagpatyon.”

¹³ Nagsiling sila, “Huo, indi ka namon pagpatyon. Gapuson ka lang namon kag itugyan sa ila.” Gani gin-gapos nila siya sing duha ka bag-o nga lubid kag gindala paguwa sa kuweba.

¹⁴ Sang madala na si Samson sa Lehi, ginsug-ata siya sang mga Filistinhon nga nagahinugyaw. Gin-gamhan sang Espiritu sang GINOO si Samson, kag ginpamugto niya ang mga gapos nga daw pareho lang sang hilo nga ginsunog.

¹⁵ Dayon may nakita siya nga sag-ang sang donkey nga sang san-o lang napatay. Ginkuha niya ini kag gin-gamit sa pagpatay sa 1,000 ka Filistinhon.

¹⁶ Nagsiling dayon si Samson,
“Paagi sa sag-ang sang donkey,
napatay ko ang 1,000 ka tawo.
Paagi sa sag-ang sang donkey,
natumpok ko ini nga mga tawo.”

¹⁷ Pagkatapos niya hambal, ginpilak niya ang sag-ang sang donkey. Gintawag ato nga lugar nga Ramat Lehi.‡

¹⁸ Gin-uhaw gid katama si Samson. Gani nagpanawag siya sa GINOO. Siling niya, “Ginpadaog mo ako, pero karon daw mapatay ako tungod sa

‡ **15:17** *Ramat Lehi*: buot silingon sa Hebreo, *Bukid sang Sag-ang*

kauhaw kag pagabihagon sang mga *Filistinhon* nga wala nagatuo sa imo.”§

¹⁹ Gani ginpaguwa sang Dios ang tubig sa may buho sang duta sa Lehi. Nag-inom si Samson kag nagbalik ang iya kusog. Ini nga tuburan gintawag nga En Hakore.* Ara pa ini sa Lehi hasta subong.

²⁰ Ginpanguluhan ni Samson ang mga Israelinhon sa sulod sang 20 ka tuig, sadtong panahon nga *ginadumalahan* sila sang mga Filistinhon.

16

Si Samson sa Gaza

¹ Isa ka adlaw, nagkadto si Samson sa Gaza nga isa ka banwa sang *Filistinhon*. May nakita siya didto nga isa ka babayi nga nagabaligya sang iya lawas, kag naghulid siya sa sadto nga babayi.

² Nabalitaan sang mga taga-Gaza nga didto si Samson, gani ginpalibutan nila ang banwa kag ginbantayan ang puwertahan sang banwa sa bilog nga gab-i. Wala sila magsalakay sang sadto nga gab-i. Nagdesisyon sila nga patyon nila si Samson sa kaagahon.

³ Pero naghulid si Samson sa babayi hasta sang tungang gab-i lang. Dayon nagbangon siya kag nagkadto sa may puwertahan sang banwa. Ginkaptan niya ang puwertahan kag ginhukas dala ang mga haligi kag mga trangka sini. Dayon ginpas-an niya ini kag gindala sa putokputokan sang bukid nga nagaatubang sa Hebron.

§ 15:18 wala nagatuo sa imo: sa literal, wala matuli * 15:19 En Hakore: buot silingon sa Hebreo, Tuburan sang Nagapanawag

Si Samson kag si Delila

⁴ Sang ulihi naluyag si Samson sa isa ka babayi nga nagaestar sa Sorek nga ililigan sang tubig. Ang iya ngalan amo si Delila.

⁵ Karon, ginkadtuan sang mga pangulo sang mga Filistinhon si Delila kag ginsilingan, “Kom-binsiha siya nga isugid niya sa imo ang sekreto kon ngaa puwerte siya kakusog kag kon paano siya mapierdi, para magapos kag mabihag namon siya. Kon mahimo mo ina, ang kada isa sa amon magahatag sa imo sang 1,100 ka bilog nga pilak.”

⁶ Gani ginpamangkot ni Delila si Samson. Siling niya, “Sugiri ako sang sekreto kon ngaa puwerte sa imo kakusog. Kag halimbawa, kon may maggapos ukon magdakop sa imo paano niya ini himuon?”

⁷ Nagsabat si Samson, “Kon gapuson ako sing pito ka bag-o nga banting sang pana,* mangin pareho na lang ang akon kusog sa iban nga mga tawo.”

⁸ *Sang mahibaluan ini sang mga pangulo sang mga Filistinhon, ginhatagan nila si Delila sang pito ka bag-o nga banting sang pana kag gin-gapos niya si Samson.*

⁹ May pila ka *Filistinhon* nga nagapanago sadto sa pihak nga kuwarto. Dayon nagsinggit si Delila, “Samson, may mga Filistinhon nga nag-abot sa pagdakop sa imo.” Pero ginpangbugto lang ni Samson ang mga banting sang pana nga daw pareho lang sa higot nga nakatandog sa kalayo.

* **16:7 banting sang pana:** sa English, *bowstring*

Gani wala pa gid nila mahibaluan ang sekreto sang iya kusog.

¹⁰ Nagsiling si Delila kay Samson, “Gin-into mo lang ako; nagbutig ka sa akon. Sige na, sugiri ako kon paano ka magapos.”

¹¹ Nagsiling si Samson, “Kon gapuson ako sang bag-o nga lubid nga wala pa gid magamit, mangin pareho na lang ang akon kusog sa iban nga mga tawo.”

¹² Gani nagkuha si Delila sang bag-o nga lubid nga wala pa gid magamit kag gin-gapos niya si Samson. May pila ka Filistinhon nga nagapanago sadto sa pihak nga kuwarto. Dayon nagsinggit si Delila, “Samson, may mga Filistinhon nga nag-abot sa pagdakop sa imo!” Pero ginpangbugto lang ni Samson ang higot sa iya butkon nga daw pareho lang sa hilo.

¹³ Gani nagsiling liwat si Delila kay Samson, “Hasta subong ginainto mo lang gihapon ako kag ginabutigan. Sige na, sugiri ako kon paano ka magapos.” Nagsiling si Samson, “Kon ihigot mo ang pito ka salapid sang akon buhok sa teral[†] kag hugton sang palpal, mangin pareho na lang ang akon kusog sa iban nga mga tawo.”

¹⁴ Gani sang nagakatulog si Samson, ginhigot ni Delila ang pito ka salapid sang buhok ni Samson sa teral, kag nagsinggit dayon, “Samson, may mga Filistinhon nga nag-abot sa pagdakop sa imo.” Nakabugtaw si Samson kag ginpalos niya ang iya buhok sa teral.

[†] **16:13** *teral*: ukon, *hablanan* (sa English, *loom*). Ginagamit ini sa paghimo sang tela.

¹⁵ Gani nagsiling si Delila sa iya, “Siling mo ginahigugma mo ako, pero indi gali matuod. Tatlo na ka beses nga gin-into mo ako. Wala ka gid nanugid kon diin nagahalin ang imo kusog.”

¹⁶ Adlaw-adlaw niya nga ginapamangkot si Samson hasta sang ulihi natak-an si Samson.

¹⁷ Gani ginsugiran na lang siya ni Samson sang matuod. Siling ni Samson, “Wala gid maguntingi ang akon buhok bisan kaisa lang. Kay halin sang akon pagkatawo, *gindedikar na* ako sa Dios bilang isa ka Nazareo. Gani kon maguntingan ang akon buhok, mangin pareho na lang ang akon kusog sa iban nga mga tawo.”

¹⁸ Nabatyagan ni Delila nga nagasugid si Samson sing matuod. Gani nagpasugo siya nga hambalan ang mga pangulo sang mga Filistinhon nga magbalik tungod kay nagsugid na sa iya si Samson sing matuod. Gani nagbalik ang mga pangulo, dala ang kuwarta nga ibayad kay Delila.

¹⁹ Ginpatulog ni Delila si Samson sa iya paa, kag sang matulugan na ini, nagtawag siya sang isa ka tawo para guntingon ang pito ka salapid sang buhok ni Samson. Gani nagluya si Samson, kag ginpadakop siya ni Delila.

²⁰ Nagsinggit si Delila, “Samson, may mga Filistinhon nga nag-abot sa pagdakop sa imo.” Pagbangon ni Samson abi niya nga makabuhi pa siya pareho sang ginhimo niya sadto. Pero wala siya kahibalo nga wala na nagbulig ang GINO sa iya.

²¹ Gindakop siya sang mga Filistinhon kag ginkulat ang iya mga mata. Dayon gindala nila siya sa Gaza kag ginkadenahan sang saway. Ginpaobra

nila siya sa sulod sang prisohan bilang manuggaling sang uyas.

²² Pero amat-amat nga nagtubo liwat ang iya buhok.

Ang Pagkapatay ni Samson

²³ Isa sina ka bes, nagtilipon ang mga pangulo sang mga Filistinhon para magsaulog kag maghalad sang madamo nga halad sa ila dios nga si Dagon. Sa ila nga pagsaulog nagakanta sila: “Ginpadaog kita sang aton dios kontra kay Samson nga aton kaaway.”

²⁴⁻²⁵ Puwerte ang ila kinalipay kag nagsinggit sila, “Dal-a diri si Samson sa paglingaw sa aton!” Gani ginpaguwa si Samson sa prisohan. Kag sang makita siya sang mga tawo, gindayaw nila ang ila dios. Siling nila, “Ginpadaog kita sang aton dios sa aton kaaway nga naglaglag sa aton duta kag nagpamatay sang madamo sa aton.” Dayon ginpatindog nila si Samson sa tunga sang duha ka haligi kag ginhimo nga kaladlawan.

²⁶ Nagsiling si Samson sa suluguon[‡] nga nagatuytoy sa iya, “Pauyata ako sa haligi sang sini nga templo para makasandig ako.”

²⁷ Puno sang tawo ang templo. Ato didto ang tanan nga pangulo sang mga Filistinhon. Sa atop lang, may ara sang 3,000 ka tawo, lalaki kag babayi. Nagasinadya sila nga nagatan-aw kay Samson.

²⁸ Karon, nagpangamuyo si Samson: “O Gi-noong Dios, dumduma ako. Kon mahimo, ibalik

[‡] **16:26** *suluguon*: ukon, pamatan-on

ang akon kusog bisan kaisa na lang para makabalos ako sa mga Filistinhon sa paglukat nila sang akon mga mata.”

²⁹ Nagkapot si Samson sa duha ka sentro nga haligi nga nagatukod sa atop sang templo. Ang tuo niya nga kamot ara sa isa ka haligi kag ang wala ara sa isa pa ka haligi.

³⁰ Dayon nagsinggit siya, “Mapatay ako kaupod sang sini nga mga Filistinhon!” Kag gintulod niya ang duha ka haligi sa bug-os niya nga kusog, kag narumpag ang templo sa mga pangulo kag sa tanan nga tawo didto. Mas madamo pa ang iya napatay sang sadto nga tion sang sa nagakabuhi pa siya.

³¹ Ang bangkay ni Samson ginkuha sang iya mga utod kag mga paryente kag ginlubong sa ginlubngan sang iya amay nga si Manoa, didto sa tunga-tunga sang Zora kag Eshtaol. Ginpanguluhan ni Samson ang Israel sa sulod sang 20 ka tuig.

17

Ang mga Dios-dios ni Micas

¹ May isa ka tawo nga nagaestar sa kabukiran sang Efraim nga ang iya ngalan si Micas.

²⁻³ *Isa ka adlaw*, nagsiling si Micas sa iya iloy, “Nabatian ko nga ginsumpa mo ang nagkuha sang imo 1,100 ka pilak. Ari ang pilak, ako ang nagkuha sini.” Pagkabaton sini sang iya iloy, nagsiling siya, “Anak, kabay pa nga pakamaayuhon ka sang GINOO. Ihalad ko ini nga pilak sa GINOO para indi mag-abot sa imo ang sumpa. Gamiton ko ini nga pilak nga panghaklap sa kahoy nga imahen nga

ipahimo ko. Huo, ihalad ko ini sa GINOO para maluwas ka sa sumpa.”

⁴ Dayon nagkuha ang iya iloy sang 200 ka pilak kag ginhatag sa platero. Kag gin-gamit ini sang platero nga panghaklap sa kahoy nga imahen. Sang nahuman na, ginbutang ini nga dios-dios sa balay ni Micas.

⁵ May kaugalingon nga simbahan si Micas, kag nagpahimo siya sang mga dios-dios kag espesyal nga panapton* *sang pari*. Ginhimo niya nga pari ang isa sa iya mga anak nga lalaki.

⁶ Sang sadto nga tion, wala sing hari sa Israel, gani nagapagusto lang ang tagsa-tagsa kon ano ang iya luyag himuon.

⁷ May isa ka bataon nga Levita† nga nagaestar sa Betlehem nga sakop sang Juda.

⁸ Isa ka adlaw, naglakat siya para mangita sang elistaran sa iban nga lugar. Sa iya paglakat, nakaagi siya sa balay ni Micas sa kabukiran sang Efraim.

⁹ Ginpamangkot siya ni Micas, “Taga-diin ka?” Nagsabat siya, “Taga-Betlehem, nga sakop sang Juda. Kag isa ako ka Levita. Nagapangita ako sang akon maestaran.”

¹⁰⁻¹¹ Nagsiling si Micas, “Diri ka na lang estar sa akon. Himuon ko ikaw nga akon manuglaygay‡ kag pari. Kag kada tuig hatagan ko ikaw sang napulo ka bilog nga pilak, luwas sa mga bayo kag pagkaon nga akon ihatag sa imo.” Nagsugot ang

* **17:5** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod* † **17:7** *Levita*: ukon, kaliwat ni Levi ‡ **17:10-11** *manuglaygay*: sa literal, *amay*

Levita sa ginsiling ni Micas kag ginkabig siya ni Micas nga isa sa iya mga anak.

¹² Ginhimo siya ni Micas nga pari, kag didto ginpaestar sa iya balay.

¹³ Nagsiling si Micas, “Karon, sigurado ako nga pakamaayuhon ako sang GINOO tungod kay may pari na ako nga Levita.”

18

Si Micas kag ang Tribo ni Dan

¹ Sadto nga panahon wala sing hari ang Israel. Kag sa amo man nga panahon, ang tribo ni Dan nagapangita sang lugar nga ila maestaran nga mangin ila mismo. Sa mga tribo sang Israel, ang tribo ni Dan ang wala pa makabaton sang ila palanublion nga duta.

² Gani nagpadala ang mga kaliwat ni Dan sang lima ka maisog nga mga lalaki halin sa ila pamilya sa pagpangita sang ila maestaran. Ining lima ka lalaki naghalin sa mga banwa sang Zora kag Eshtaol.

Sang naglakat na sila sa pagpangita sang lugar, nakaabot sila sa balay ni Micas sa kabukiran sang Efraim, kag didto sila nagtulog.

³ Samtang didto sila, nahibaluan nila nga indi taga-didto atong bataon nga Levita tungod sa iya panghambal. Gani ginpamangkot nila siya, “Ngaa ari ka? Sin-o ang nagdala diri sa imo? Kag ano ang ginahimo mo diri?”

⁴ Ginsugiran niya sila sang ginhimo ni Micas sa iya, kag nagsiling siya, “Nagatrabaho ako bilang pari ni Micas, kag gasuwelduhan niya ako.”

⁵ Nagsabat ang mga lalaki, “Kon amo sina, pamangkuta abi ang Dios kon bala mangin madinalag-on ining amon paglakat.”

⁶ Nagsabat ang pari, “Indi kamo magpalibog. Ginaupdan kamo sang GINOO sa inyo pagpanglakaton.”

⁷ Nagpadayon ining lima ka lalaki kag nakaabot sila sa Laish. Nakita nila nga matawhay ang pagpangabuhi sang mga tawo didto pareho sa mga Sidonhon. Malinong ini nga lugar, kag ara ang tanan nga kinahanglan sang mga tawo. Nagasalig gid ang mga pumuluyo nga wala sing may mag-ano sa ila. Ini nga lugar malayo sa mga Sidonhon, kag wala sila sing kadampig nga banwa.

⁸ Sang magbalik ang lima ka lalaki sa Zora kag Eshtaol, ginpamangkot sila sang ila mga kasi-manwa kon ano ang ila nakita.

⁹ Nagsiling sila, “Dali na, masalakay na kita, kay nakakita kami sang maayo gid nga lugar. Ano, indi pa kamo maghulag? Indi na kita magdugay pa. Salakayon na naton para masakop na naton ini nga duta.

¹⁰ Ginhatag sang Dios sa aton ang ini nga duta. Malapad ini kag bugana, kag ara ang tanan nga kinahanglan naton. Kag isa pa, nagasalig gid ang mga pumuluyo sini nga wala sing may mag-ano sa ila.”

¹¹ Gani, halin sa Zora kag Eshtaol, naglakat ang 600 ka armado nga mga tawo halin sa tribo ni Dan para magpakig-away.

¹² Nagkampo sila sa west sang banwa sang Kiriath Jearim sa Juda. (Amo ina nga hasta subong ang lugar nga ato ginatawag nga Kampo ni Dan.)

¹³ Halin didto, nagpadayon sila sa pagpanglakan hasta nga nakaabot sila sa balay ni Micas, sa kabukiran sang Efraim.

¹⁴ Dayon, atong lima ka lalaki nga nagpang-espiya sa Laish nagsiling sa ila mga kaupod, “Nakahibalo bala kamo nga ang isa sa mga balay diri may espesyal nga panapton* *sang pari*, may imahen nga nahaklapan sang pilak, kag iban pa nga mga dios-dios? Ano ayhan ang maayo ta nga himuon?”

¹⁵ *Pagkatapos nga madesisyunan nila kon ano ang ila himuon*, nagkadto sila sa balay ni Micas kag nagpangamusta sa bataon nga Levita nga nagaestar didto.

¹⁶⁻¹⁷ Samtang nagatindog sa puwertahan *sang banwa* ang pari kag ang 600 ka armado nga mga tawo sang tribo ni Dan, nagsulod ang lima ka espiya sa balay ni Micas kag ginpanguha nila ang espesyal nga panapton, ang imahen nga nahaklapan sang pilak, kag ang iban pa nga dios-dios.

¹⁸ Sang makita sadto sang pari nga ginsulod sang lima ka tawo ang balay ni Micas kag ginapan-guha ato nga mga butang, nagpamangkot siya sa ila, “Ngaa ginakuha ninyo ina?”

¹⁹ Nagsabat sila, “Hipos ka lang. Mag-upod ka sa amon kay himuon ka namon nga pari kag manuglaygay. Indi ka bala luyag nga mangin pari sang isa ka tribo sang Israel sang sa isa lang ka panimalay?”

²⁰ Nagustuhan sang pari ang ginsiling sa iya, gani nagbulig siya sa ila sa pagpanguha sang es-

* **18:14** *espesyal nga panapton*: sa Hebreo, *efod*

pesyal nga panapton, sang imahen nga nahakla-pan sang pilak kag sang iban pa nga mga dios-dios, kag nag-upod siya sa ila.

²¹ Sang nagalakat sila, nagauna sa ila ang ila mga kabataan, mga kasapatan, kag mga kagamitan.

²² Medyo malayo na sila sa balay ni Micas *sang mahibaluan ni Micas ang natabo*. Gani gintipon niya ang iya mga kasilingan kag ginlagas ang mga kaliwat ni Dan.

²³ Ginasinggitan nila sila, kag nagbalikid ang mga kaliwat ni Dan kag nagpamangkot kay Micas, “Ano bala ang natabo nga ginalagas ninyo kami?”

²⁴ Nagsabat si Micas, “Mamangkot pa kamo? Ginkuha ninyo ang mga dios-dios nga akon ginpahimo, pati ang *akon* pari. Wala na sing nabilin sa akon.”

²⁵ Nagsiling sila, “Maayo pa nga maghipos ka na lang, kay basi mangakig ang iban namon nga kaupod kag patyon ka nila pati ang imo pamilya.”

²⁶ Kag nagpadayon sila sa paglakat. Nakita ni Micas nga indi niya sila masarangan, gani nagpuli na lang siya.

²⁷ Nagkadto ang mga kaliwat ni Dan sa Laish dala ang mga dios-dios ni Micas pati ang iya pari. Malinong nga lugar ang Laish, kag nagasalig gid ang mga pumuluyo sini nga wala sing may magano sa ila. Ginsalakay sila sang mga kaliwat ni Dan kag ginpamatay, kag ginsunog ang *ila* banwa.

²⁸ Wala sing may makabulig sa mga taga-Laish tungod kay malayo sila sa Sidon kag wala sila sing kadampig nga banwa. Ang Laish ara sa kapatagan nga malapit sa Bet Rehob. Sang ulihi ginpatindog

liwat ini sang mga kaliwat ni Dan kag ila gin-estaran.

²⁹ Gin-islan nila sang Dan ang ngalan sini suno sa ngalan sang ila katigulangan nga si Dan, nga isa sa mga anak ni Jacob.[†]

³⁰ Ginpatindog nila didto ang dios-dios ni *Micas* kag ila ginsimba. Si Jonatan nga anak ni Gershom kag apo ni Moises ang ginhimo nila nga pari. Ang mga kaliwat ni Jonatan amo ang nag-alagad bilang mga pari sa tribo ni Dan hasta sang pagbihag sa mga taga-Israel.

³¹ Kag samtang ang Tolda sang Dios didto pa sa Shilo, ang dios-dios ni Micas padayon nga gin-nasimba sa Dan.

19

Ang Levita kag ang Iya Asawa nga Suluguon

¹ Sang sadto nga panahon nga wala pa sing hari ang Israel, may isa ka Levita* nga nagaestar sa malayo nga parte sang kabukiran sang Efraim. Ini nga Levita nakapangasawa sang suluguon nga taga-Betlehem sa Juda.

² Pero nagluib sa iya ang iya asawa, kag nagpuli ini sa balay sang iya mga ginikanan sa Betlehem. Pagkaligad sang apat ka bulan,

³ nagdesisyon ang Levita nga apason niya ang iya asawa kag kombinsihon nga mag-upod liwat sila. Gani naglakat siya upod ang isa niya ka suluguon kag duha ka donkey. Pag-abot niya didto, ginpadayon siya sang babayi. Sang makita siya sang amay sang babayi, gin-abiabi gid siya.

[†] **18:29** *Jacob*: sa Hebreo, *Israel* * **19:1** *Levita*: ukon, kaliwat ni *Levi*

⁴ Ginpilit siya sang iya ugangan nga magpabilin didto. Gani nagpabilin siya sa sulod sang tatlo ka adlaw nga didto man nagakaon, nagainom, kag nagatulog.

⁵ Sang ikaapat na nga adlaw, aga pa gid nagban-gon ang Levita kag ang iya suluguon, kag naghi-mos sila nga magpuli. Pero nagsiling sa iya ang iya ugangan nga lalaki, “Kaon anay kamo antes maglakat.”

⁶ Gani nagkaon kag nag-inom sila nga duha. Sang ulihi nagsiling ang iya ugangan, “Diri lang anay kamo sa gab-i kay magkinalipay kita.”

⁷ Indi kuntani siya magsugot pero ginpilit gid siya sang iya ugangan, gani nagpabilin na lang sila.

⁸ Pagkaaga, naghimos sila nga maglakat, pero nagsiling naman ang iya ugangan, “Kaon anay kamo kag karon na lang kamo sa hapon maglakat.” Gani nagkaon anay sila nga duha.

⁹ Sang malakat na ang Levita, ang iya asawa, kag ang iya suluguon, nagsiling ang iya ugangan, “Hapon na kag dugay-dugay dulom na. Maayo pa diri na lang kamo liwat matulog. Magkinalipay anay kamo diri, kag buwas aga pa kamo magpuli.”

¹⁰⁻¹¹ Pero wala na gid nagpasugot ang Levita, kundi naglakat siya kag ang iya asawa, upod ang duha ka donkey. Hapon na gid sang mag-abot sila malapit sa Jebus (nga amo ang Jerusalem). Gani nagsiling ang suluguon sang Levita, “Maayo pa siguro nga diri na lang kita matulog sa sining siyudad sang mga Jebusnon.”

¹² Nagsabat ang Levita, “Indi puwede nga diri kita matulog sa lugar nga indi sakop sang mga

Israelinhon. Maderetso kita sa Gibeá.

¹³ Dali na, tinguhaan ta nga makaabot kita sa Gibeá ukon sa Rama, kag didto kita matulog.”

¹⁴ Gani nagpadayon sila sa paglakat. Nagasalop na ang adlaw sang mag-abot sila sa Gibeá nga sakop sang tribo ni Benjamin.

¹⁵ Nagsulod sila sa banwa kag nagpungko sa plasa, pero wala gid sing may nag-agda sa ila nga magdayon.

¹⁶ Sang sirom na, may isa ka tigulang nga lalaki nga nagapapuli na halin sa iya obra sa uma. Ini nga tigulang didto anay nagaestar sa kabukiran sang Efraim, pero sang ulihi sa Gibeá na siya nag-estar. Ining Gibeá sakop sang teritoryo sang tribo ni Benjamin.

¹⁷ Sang makita sang tigulang ang nagpanglakaton nga Levita sa may plasa sang siyudad, ginpalapitan niya kag ginpamangkot, “Taga-diin ka? Kag diin ka makadto?”

¹⁸ Nagsabat ang Levita, “Halin kami sa Betlehem nga sakop sang Juda kag mapuli kami sa amon balay† sa kabukiran sang Efraim. Wala sing may nag-agda sa amon nga magdayon sa iya balay.

¹⁹ May pagkaon kag ilimnon kami sang akon asawa kag sang akon suluguon, kag may inugpa-halab kami sa amon mga donkey. Gani wala na kami sing iban pa nga kinahanglan.”

²⁰ Nagsiling ang tigulang, “Indi kamo magtulog diri sa plasa. Didto na lang kamo sa akon balay. Ako ang bahala sa tanan ninyo nga kinahanglanon.”

† **19:18** *amon balay*: Amo ini sa Septuagint. Sa Hebreo, *balay sang GINOO*.

²¹ Gani nag-upod sila sa tigulang. Pag-abot nila, ginpakaon sang tigulang ang ila mga donkey. Kag pagkatapos nila panghinaw sang ila mga tiil, nagkaon sila kag nag-inom.

²² Sang nagakinalipay sila, gulpi lang nga ginpalibutan sang mga malain nga mga tawo ang balay kag ginpukpok ang puwertahan. Nagasinggit sila sa tigulang nga tag-iya sang balay, “Paguwaa ang bisita mo nga lalaki kay magpakighilawas kami sa iya.”

²³ Nagsabat ang tigulang, “Mga abyan, bisita ko ini nga tawo, gani indi ninyo paghimua inang mahigko kag makahuluya nga butang.

²⁴ Ihatag ko sa inyo ang akon anak nga dalaga kag ang asawa sang sini nga tawo, kag pagusto kamo kon ano ang inyo nga himuon sa ila. Basta indi lang ninyo paghimua inang makahuluya nga butang sa akon bisita.”

²⁵ Wala namati ang mga tawo sa iya, gani ginbutong sang Levita ang iya asawa kag ginpaguwa. Ginhimuslan nila siya kag ginabusuhan sa bilog nga gab-i hasta mag-aga. Kag sang kaagahon, ginpalakat nila ang babayi.

²⁶ Nagbalik ang babayi sa balay nga ginadayunan sang iya bana. Natumba siya sa may puwertahan, kag didto siya hasta sa pagbutlak sang adlaw.

²⁷ Sang sina nga aga nagbugtaw ang iya bana. Ginbuksan niya ang puwertahan para maglakat na, kag nakita niya ang iya asawa nga naghamyang kag ang mga kamot sini nagauntay pa sa puwertahan.

²⁸ Nagsiling ang Levita, “Bangon na kay mapuli na kita.” Pero patay na gali ang babayi, gani

ginkarga niya ang bangkay sa iya donkey kag naglakat.

²⁹ Pag-abot niya sa ila, ginpang-utod-utod niya sa dose ka parte ang bangkay sang iya asawa kag ginpadala sa dose ka tribo sang Israel.

³⁰ Nagsiling ang tanan nga nakakita sini, “Wala pa gid sing may natabo nga pareho sini halin sang paghalin sang mga Israelinhon sa Egypt. Ano ayhan ang maayo ta nga himuon?”

20

Nagpreparar ang Israel sa Pagpakig-away

¹ Ang tanan nga Israelinhon halin sa Dan hasta sa Beersheba kag halin sa Gilead nagtipon sa Mizpa, sa presensya sang GINOO.

² Didto man ang pangulo sang kada tribo sang Israel sang pagtipon sang katawhan sang Dios. 400,000 sila tanan nga soldado nga armado sang espada.

³ Nakabati ang mga taga-Benjamin nga ang kapareho nila nga mga Israelinhon nagtipon sa Mizpa.

Karon nagpamangkot ang mga Israelinhon, “Paano natabo ini nga kalautan?”

⁴ Nagsiling ang Levita nga bana sang babayi nga ginpatay, “Nag-agi ako kag ang akon asawa sa Gibeá nga sakop sang Benjamin para didto matulog.

⁵ Sang gab-i na, ang balay nga amon gindayunan ginpalibutan sang mga lalaki nga mga taga-Gibeá. Patyon kuntani nila ako; pero sa baylo, ginlugos nila ang akon asawa hasta nga napatay siya.

⁶ Gani gindala ko puli ang iya bangkay kag ginpang-utod-utod kag ginpadala sa dose ka tribo sang Israel, kay puwerte kalain kag makahuluya ang ila ginhimo diri sa Israel.

⁷ Ti, kita tanan nga Israelinhon, ano karon ang aton himuon?”

⁸ Nag-isa ang mga tawo nga nagsiling, “Wala sing isa sa aton nga magpuli.

⁹ Ang aton himuon, magabot-gabot kita kon sino sa aton ang magsalakay sa Gibeá.

¹⁰ Ang ikanapulo nga parte sang tanan nga lalaki sa kada tribo amo ang mag-asikaso sa pagkaon sang mga soldado. Ang nabilin amo ang magbalos sa taga-Gibeá tungod sa makahuluya ang ginhimo nila sa Israel.”

¹¹ Gani nag-isa ang mga lalaki sang Israel sa pagsalakay sa Gibeá.

¹² Nagpadala sang mga mensahero ang mga tribo sang Israel sa bilog nga tribo sang Benjamin sa pagsiling, “Ano ining kalautan nga natabo dira sa inyo?

¹³ Karon, itugyan ninyo sa amon ang mga malain nga mga taga-Gibeá nga naghimo sini para patyon namon sila para madula ini nga kalautan sa Israel.” Pero wala ginsapak sang mga Benjaminhon ang ila kapareho nga mga Israelinhon.

¹⁴ Sa baylo nagguwa sila sa ila mga banwa kag nagtipon sa Gibeá para magpakig-away sa ila kapareho nga mga Israelinhon.

¹⁵ Sadto mismo nga adlaw, nakatipon ang mga Benjaminhon sang 26,000 ka soldado wala labot sa 700 ka pinili nga mga soldado nga taga-Gibeá.

¹⁶ Ining 700 nga ginpili puro mga walis kag ang kada isa sa ila tanda gid maglabiyog sang bato.

¹⁷ Ang mga Israelinhon ya, wala labot sa tribo ni Benjamin, nakatipon sang 400,000 ka soldado nga eksperiensyado sa pagpakig-away.

¹⁸ Nagtaklad ang mga Israelinhon sa Betel kag nagpamangkot sa Dios kon ano nga tribo ang una nga magsalakay sa mga Benjaminhon. Kag suno sa GINOO, ang tribo ni Juda.

¹⁹ Gani pagkasunod nga adlaw, aga pa gid nagkampo ang mga Israelinhon malapit sa Gibeá.

²⁰ Nagkadto sila sa Gibeá kag nagpuwesto sa pagpakig-away sa mga Benjaminhon.

²¹ Nagguluwa ang mga Benjaminhon sa Gibeá sa pagpakig-away sa ila. Kag sa sina lang nga adlaw, 22,000 ka Israelinhon ang napatay sang mga Benjaminhon.

²²⁻²³ Gani nagtaklad liwat ang mga Israelinhon sa Betel kag naghilibion didto hasta maggabi. Ginpamangkot nila ang GINOO, “Magpakig-away pa bala kami liwat sa amon kadugo nga mga Benjaminhon?” Nagsabat ang GINOO, “Huo, magpakig-away kamo liwat.” Gani ginpabaskog nila ang kada isa kag nagplastar liwat sila sa amo gihapon nga lugar sang una nga adlaw *nga nagsalakay sila*.

²⁴ Sang masunod nga adlaw, ginsalakay nila ang mga Benjaminhon.

²⁵ Pero nagguwa liwat ang mga Benjaminhon sa Gibeá kag ginsugata ang ila kapareho nga mga Israelinhon. Kag sa sini nga tion, napatay naman nila ang 18,000 ka Israelinhon nga armado tanan sang espada.

²⁶ Gani nagtaklad liwat ang tanan nga Israelinhon sa Betel kag naghibi sa presensya sang GINOO. Nagpuasa sila hasta maggab-i kag naghalad sang mga halad nga ginasunog kag mga halad nga para sa maayo nga relasyon.

²⁷⁻²⁸ Sadto nga tion, ang Kahon sang Kasugtanan sang Dios ara sa Betel, kag ang nagadumala sini amo si Finehas nga anak ni Eleazar kag apo ni Aaron. Nagpamangkot liwat ang mga Israelinhon sa GINOO, “Magpakig-away pa bala kami liwat sa amon kadugo nga mga Benjaminehon ukon indi na lang?” Nagsabat ang GINOO, “Magpakig-away kamo liwat kay buwas padag-on ko na kamo kontra sa ila.”

²⁹ Gani ginpalibutan sang mga Israelinhon ang Gibeon.

³⁰ Nagplastar liwat sila sa amo gihapon nga lugar. Ikatatlo na ini nga adlaw sang ila pagsalakay.

³¹ Sa liwat ginsugata sila sang mga Benjaminehon nga nagapaguwa halin sa banwa. Kag pareho sang natabo sang nagligad nga mga inadlaw, may mga napatay sila nga mga Israelinhon. 30 ka Israelinhon ang napatay sa kaumahan kag sa mga dalan pakadto sa Betel kag sa Gibeon.

³² Tungod nga nagapalagyo ang mga Israelinhon, abi sang mga Benjaminehon madaog naman nila ang mga Israelinhon. Wala sila kahibalo nga nagapalagas lang gali ang mga Israelinhon para dal-on sila palayo sa banwa.

³³ Sang pag-abot sang mga Israelinhon sa Baal Tamar, nagplastar sila didto samtang ang mga nagaplastar sa palibot* sang Gibeon nagguluwa na.

* **20:33** *palibot*: ukon, west

³⁴ 10,000 sila tanan nga puro mga pinili nga mga soldado sang Israel. Ginsalakay nila ang Gibeá, kag puwerte gid ang inaway. Wala kahibalo ang mga Benjaminhon nga dali na lang ang ila kata-pusan.

³⁵ Ginpadaog sang GINOO ang mga Israelinhon, kag sadto nga adlaw nakapatay sila sang 25,100 ka Benjaminhon nga armado tanan sang espada.

³⁶ Kag nareyalisar sang mga Benjaminhon nga napierdi na sila.

Ang Detalye sang Pagdaog sang mga Israelinhon

Nagpalagyo ang dako nga grupo sang mga soldado sang Israel para makasalakay ang mga soldado nga ginaplastar nila sa palibot sang banwa sang Gibeá.

³⁷ Samtang nagalagas ang mga Benjaminhon, gulpi nga ginsalakay sang mga nagapalibot nga mga soldado ang Gibeá kag ginpamatay ang tanan nga tawo didto.

³⁸ Antes sina, naghambalanay na sila nga kon may makita gani ang mga nagapalagyo nga mga Israelinhon nga madamol nga aso sa Gibeá,

³⁹ mabalik sila sa pagpakig-away. Ang mga Benjaminhon sadto nakapatay na sang 30 ka Israelinhon, gani abi nila napierdi naman nila ang mga Israelinhon.

⁴⁰ Sang ulihi nagtub-ok ang madamol nga aso sa Gibeá. Sang magbalikid ang mga Benjaminhon, nakita nila ang madamol nga aso halin sa banwa.

⁴¹ Dayon nagliso ang mga Israelinhon kag ginsalakay nila ang mga Benjaminhon. Hinadlukan

ang mga Benjaminhon tungod kay nareyalisar nila nga dali na lang ang ila katapusan.

⁴² Nagpalagyo sila pakadto sa kamingawan, pero ginlagas sila sang mga Israelinhon nga nagguwa sa banwa.

⁴³ Ginlibutan sila sang mga Israelinhon kag wala pag-untati lagas hasta sa east sang Gibeá.

⁴⁴ 18,000 ka maayo nga mga soldado sang mga Benjaminhon ang napatay.

⁴⁵ Ang iban nalagyo pakadto sa kamingawan sa Bato sang Rimón. Pero 5,000 ang napatay sa ila sa dalan. Padayon sila nga ginlagas sang mga Israelinhon hasta sa Gidom kag nakapatay pa ang mga Israelinhon sang 2,000.

⁴⁶ Sa kabilugan mga 25,000 ka Benjaminhon ang napatay sadto nga adlaw. Mga maayo sila nga mga soldado kag armado sang espada.

⁴⁷ Pero may 600 ka Benjaminhon nga nakapalagyo pakadto sa Bato sang Rimón, kag didto sila nagtiner sa sulod sang apat ka bulan.

⁴⁸ Dayon nagbalik ang mga Israelinhon sa mga banwa sang Benjamin kag ginpamatay nila ang nagkalabilin nga buhi, pati ang mga kasapatan. Ginsunog nila ang tanan nga banwa *sang mga Benjaminhon* nga ila maagyan.

21

Mga Asawa para sa mga Benjaminhon

¹ Didto sa Mizpa nagpromisa ang mga Israelinhon nga indi gid nila pag-ipaasawa ang ila mga anak nga babayi sa mga Benjaminhon.

² Dayon nagkadto ang mga Israelinhon sa Betel kag naghibi sing tudo sa presensya sang Dios hasta maggab-i.

³ Nagsiling sila, “O GINOO, Dios sang Israel, ngaa bala natabo ini? Karon nakulangan na sang isa ka tribo ang Israel!”

⁴ Pagkaaga, naghimo sila sang halaran kag naghalad sang mga halad nga ginasunog kag mga halad nga para sa maayo nga relasyon.

⁵ Dayon nagpamangkot sila, “May tribo bala sang Israel nga wala makaupod sa aton sang nagtipon kita sa presensya sang GINOO sa Mizpa?” Sang sadto nga tion, nakapromisa na sila nga patyon ang indi magkadto didto sa presensya sang GINOO.

⁶ Nasubuan gid ang mga Israelinhon sa ila kadugo nga mga Benjaminehon. Siling nila, “Nabuhinan sang isa ka tribo ang Israel.

⁷ Diin bala kita mangita sang ipaasawa sa mga nabilin nga mga Benjaminehon, kay nakapromisa na kita sa GINOO nga indi gid naton pag-ipaasawa sa ila ang aton mga anak nga babayi?”

⁸ Sang nagpamangkot sila kon may tribo sang Israel nga wala makaupod sang nagtipon sila sa presensya sang GINOO sa Mizpa, nasapwan nila nga wala makaupod ang mga taga-Jabesh Gilead.

⁹ Tungod kay sang gin-isip ang mga tawo, wala didto sing bisan isa lang nga taga-Jabesh Gilead.

¹⁰⁻¹¹ Gani nagpili ang komunidad sang 12,000 ka maisog nga mga soldado, kag ginsilingan sila, “Magkadto kamo sa Jabesh Gilead kag pamatya ninyo ang mga taga-didto, bata ukon tigulang,

lalaki ukon babayi, luwas lang sa mga dalaga nga birhen.”

¹² Kag didto nakakita sila sang 400 ka dalaga nga birhen kag gindala nila ini sa ila kampo sa Shilo nga sakop sang Canaan.

¹³ Pagkatapos nagpadala ang bilog nga komunidad *sang Israel sang mga mensahero* sa mga Benjaminhon nga nagpanago sa Bato sang Rimon. *Ginhambalan sila sang mga mensahero* nga handa na nga magpakig-abyan sa ila *ang ila kapareho nga mga Israelinhon*.

¹⁴ Gani nagpalauli ang mga Benjaminhon kag ginhatag sa ila sang mga Israelinhon ang mga dalaga nga taga-Jabesh Gilead. Pero kulang pa ang mga dalaga para sa ila.

¹⁵ Nasubuan gid ang mga Israelinhon sa natabo sa mga Benjaminhon, tungod kay ginseparar sang GINOO ang mga Benjaminhon sa mga tribo sang Israel.

¹⁶ Gani nag-estoryahanay ang mga manugdumala sang komunidad *sang Israel*. Siling nila, “Wala na sing may nabilin nga babayi nga Benjaminhon. Ano bala ang aton himuon para makapangasawa ang nabilin nila nga mga lalaki?”

¹⁷ Kinahanglan nga may mga kaliwat sila para indi madula ang tribo ni Benjamin.

¹⁸ Pero indi man puwede nga ipaasawa ta sa ila ang aton mga anak nga babayi tungod kay nakapromisa na kita nga ang maghimo sini pakamalauton.”

¹⁹ Dayon nadumduman nila nga dali na lang gali ang tuigan nga piesta para sa GINOO nga ginahiwat sa Shilo. (Ining Shilo ara sa north sang Betel,

sa south sang Lebona, kag sa east sang dalan nga halin sa Betel pakadto sa Shekem.)

²⁰ Ginsilingan nila ang mga Benjaminhon, “Magpanago kamo sa mga talamnan sang ubas,

²¹ kag bantayan ninyo ang mga dalaga nga taga-Shilo. Kon mag-agi sila didto para magsaot sa piesta, magguwa kamo sa talamnan kag masig-dakop sang inyo pangasaw-on kag dal-on sa inyo lugar.

²² Kon magreklamo gani sa amon ang ila mga amay ukon utod nga lalaki, amo ini ang amon isiling sa ila, ‘Palihog pabay-i lang ninyo sila tungod kay kulang ang mga dalaga nga nakuha ta sang pagsalakay naton sa Jabesh Gilead. Wala kamo sing salabton tungod nga wala man kamo nagtugot nga pangasaw-on sang mga Benjaminhon ang inyo mga anak nga babayi.’”

²³ Gani ginhimo ini sang mga Benjaminhon. Nagsigdakop sila sang mga dalaga nga nagasaot, kag gindala puli bilang asawa. Pag-abot nila sa ila duta, ginpatindog nila liwat ang ila mga banwa kag didto nag-estar.

²⁴ Nagpuli man ang iban pa nga mga Israelinhon sa ila kaugalingon nga duta, kag sa ila kaugalingon nga tribo kag pamilya.

²⁵ Sang sadto nga tion, wala sing hari sa Israel, gani nagapagusto lang ang tagsa-tagsa kon ano ang iya luyag himuon.

**Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
Hiligaynon: Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios
(Bible) for the Philippines**

copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 Biblica, Inc.

Language: Ilonggo

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Magamit sang tanan ini nga obra/translation paagi sa Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Agod makita ang kopya sang ini nga license, bisitahi ang <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> ukon magpadala sang sulat sa Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ang Biblica® amo ang trademark nga rehistrado para sa Biblica, Inc., ang paggamit sang sini (Biblica®) nga trademark ginakinahanglan sang permiso halin sa Biblica, Inc. Suno sa polisiya nga ginbutyag didto sa CC BY-SA license, mahimo nga kopyahon kag idistribute ining orihinal nga obra/translation basta nga ipabilin ang trademark nga Biblica® suno sa orihinal sini nga pagkasulat. Kon yara ikaw nga ginbag-o ukon ginhimo nga modipikasyon sa sini nga kopya, kinahanglan ipahibalo kon ano ini kag butangan sang sini nga impormasyon: “Ang orihinal nga obra/translation iya sang Biblica Inc. magamit ini nga wala sing bayad, bisitahi lang ang www.biblica.com kag ang open.bible.”

Ang impormasyon bahin sa copyright kinahanglan makita sa Title ukon copyright page sang obra/translation. Amo ini ang dapat masulat:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Kon may yara ikaw nga ginbag-o sa kopya, kinahanglan nga mahibal-an ini paagi sa paggamit sang pareho gihapon nga license (CC BY-SA).

Kon kinahanglan nga ipahibalo mo sa Biblica Inc., ang imo ginhimo nga pagbag-o ukon modipikasyon sa sini nga kopya, palihog bisitahi kami sa <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Libre Ang Pulong Sang Dios™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 sang Biblica, Inc.

Biblica® Open Hiligaynon Contemporary Bible™

Copyright © 1996, 2006, 2011, 2022 by Biblica, Inc.

Ang “Biblica”, kag ang Biblica logo mga trademark nga ginrehistro sang Biblica, Inc sa United States Patent and Trademark Office. Gin-gamit nga may permiso.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files dated 3 May 2025

84488a6a-84c1-596e-af6b-5a0f432656b4